

**EVDƏ QAL,
SAĞLAM QAL**

**Prezident:
"Koronavirusla bağlı
müharizədə biz
bundan sonra da
addımlarımızı
vəziyyətlə uyğun
şəkildə atacağıq"**

Bax 2

**ABŞ-ın "Newsmax"
mətbu
orqanı Ermənistanın
Azərbaycana
təcavüzündən yazır**

Bax 3

İlham Əliyev

**"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir**

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 134 (6098) 8 avqust 2020-ci il. Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Bax 2

Serbiya Prezidenti Aleksandr Vuçiç Prezident İlham Əliyevə telefonla zəng edib

**Siyavuş Novruzov: " Bu gün
Azərbaycan təhlükəsizlik adasıdır"**

Prezident İlham Əliyev tərəfindən regionların inkişafı ilə bağlı verilən qərarlar bu gün regionların inkişafını təmin edən ən mühüm amildir. SİA-nın məlumatına görə, bunu Milli Məclisin bu gün keçirilən növbədənəkar iclasında YAP icra katibinin müavini, Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov deyib...

Bax 3

**İlin sonunadək şəhid ailələrinə və
müharibə əlillərinə 946 mənzil veriləcək**

Şəhid ailələrinin, Qarabağ müharibəsi əlillərinin sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması, onların mənzil-

lə və fərdi evlərlə təminatı davam etdirilir. SİA-nın məlumatına görə, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə 2018-ci ildə 626, 2019-cu ildə 934 mənzil və fərdi ev verilib...

Bax 9

**Əli Kərimlinin
növbəti yalanını
kim ifşa etdi?**

YAP Gənclər Birliyinin fesybuk səhifəsində AXCP sədri Əli Kərimlinin növbəti ifşasını sübuta yetirən məlumat dərc olunub. SİA xəbər verir ki, bu barədə gənc fəal Anar Şahmurovov araşdırma aparıb və maraqlı nəticə əldə olunub. Belə ki, AXCP-nin sədri Əli Kərimlinin...

Bax 14

**Bəhruz Quliyev: "Nə qədər
pozuntulara qarşı amansız
olacağıqsa, bir o qədər də münbit
nəticələr əldə edə biləcəyik"**

"Azərbaycan dövləti və Prezidenti hər zaman öz vətəndaşının sağlamlığını, müəfizəsini əsas götürür. Belə ki, son həftələr ərzində həyata keçirilən sərt karantin tədbirləri nəticəsində artıq virusa yoluxanların sayı azalmaqdadır". Bu sözləri Olaylar.az-a "SƏS" qəzetinin baş redaktoru, siyasi ekspert Bəhruz Quliyev sözügedən mövzu ilə bağlı fikirlərini şərh edərkən deyib.

Bax 6

**Erməni general açıqladı:
Orduda COVID-19 tüğyan edir**

"2016-cı il dekabr müharibəsindən fərqli olaraq, ictimaiyyət bu il Ermənistan-Azərbaycan sərhədində baş vermiş toqquşmalar zamanı vəzifəli şəxslərin əsgərlərlə selfi çəkdirməsinin şahidi olmadı". SİA xəbər verir ki, bu barədə ermənilərin aysr.am saytı qeyd edir.

Bax 3

Bax 16

**Müdafiə
Nazirliyi:
"Validəynlərin
andicmə mərasimində
iştirakı qadağandır"**

Bax 6

**Düşməndən betər
düşməncilik reallığı**

Bax 13

**"Yuventus"
Jorjinyo
üçün hərəkətə
kecdi**

Serbiya Prezidenti Aleksandr Vuçiç Prezident İlham Əliyevə telefonla zəng edib

Avqustun 7-də Serbiya Respublikasının Prezidenti Aleksandr Vuçiç Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib. Aleksandr Vuçiç iyul ayında Ermənistan-Azərbaycan sərhədində Ermənistanın təxribatı nəticəsində baş vermiş hadisələr zamanı hərbi qulluqçularımızın həlak olması ilə əlaqədar başsağlığı verib. Eyni zamanda, Serbiya Prezidenti bu hərbi toqquşmalarda Ermənistan tərəfinin Serbiyada istehsal olunan silahlardan istifadə etməsindən təəssüf hissi keçirdiyini bildirib.

O, bu vəziyyətin araşdırılması ilə bağlı yaxın vaxtlarda Azərbaycana Serbiyanın yüksək səviyyəli nümayəndə heyətinin göndəriləcəyini qeyd edib. Aleksandr Vuçiç Azərbaycanla strateji tərəfdaşlığı

əsaslanan dostluq münasibətlərini yüksək qiymətləndirdiyini vurğulayaraq bunun təsdiqi kimi, Azərbaycan Prezidentini Serbiyaya rəsmi səfərə dəvət edib.

Telefon zənginə görə minnətdarlığını bildiren Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Ermənistan tərəfinin Azərbaycanın hərbi və mülki mövqelərini atəşə tutması zamanı Serbiya istehsalı olan hərbi sursatlardan istifadə etməsi faktı Azərbaycan cəmiyyəti tərəfindən narahatlıqla qəbul edilib və bu atəşin nəticəsində hərbi qulluqçularımız və o cümlədən mülki şəxsimiz həlak olub.

Dövlətimizin başçısı Serbiya Prezidentinin yuxarıda göstərilən faktın araşdırılması və əməkdaşlığın perspektivlərinin müzakirə edilməsi üçün yüksək səviyyəli nümayəndə heyətinin göndərilməsi barədə qərarı ilə bağlı məmnunluğunu ifadə edib.

Telefon söhbəti zamanı tərəflər gələcəkdə ölkələrimiz arasında dostluq əlaqələrinə kölgə sala biləcək hərəkətlərə yol verilməməsi barədə qərara gəliblər. Prezident İlham Əliyev Serbiyaya səfər ilə əlaqədar dəvətə görə minnətdarlığını bildirib.

Prezident: “Koronavirusla bağlı mübarizədə biz bundan sonra da addımlarımızı vəziyyətə uyğun şəkildə atacağıq”

Prezident İlham Əliyev ölkəmizdə koronavirus pandemiyası ilə mübarizə sahəsində görülən tədbirlər və sosial-iqtisadi vəziyyətlə bağlı videofor- matda keçirilən müşavirədəki yekun nitqində karantin rejimi ilə bağlı fikirlərini bölüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı koronavirusla bağlı mübarizədə bundan sonra da addımların vəziyyətə uyğun olaraq atılacağını bildirib.

“Biz hamımız yaxşı başa düşürük ki, insanlar yorulub, karantin rejimi hamımızı yorur. Bütün rəhbərlik fasiləsiz, demək olar ki, 24 saat ərzində iş başındadır. Çünki bu, elə bir bələdir, elə bir xəstəlikdir ki, hələ çarəsi yoxdur. Ona görə yeganə yolumuz insanları qorumaq, yoluxmaların sayını azaltmaq, xəstəliyin geniş vüsət almasına yol verməmək və beləliklə, vətəndaşlarımızı, dövlətimizi bu vəziyyətdən xilas etməkdir”, - deyərək dövlətimizin başçısı qeyd edib.

Prezident deyib ki, karantin rejimi nə vaxt mümkünə yumşaldılacaq. Ancaq vətəndaşlar da gerek başa düşsünlər ki, əgər bu yumşalmadan sonra biz yenə də xəstəliyin kəskin artdığını görsək, başqa çarəmiz olmayacaq, gerek yenə də sərtləşdirək. Biz bunu etmək istəmirik. Mən istəyirəm ki, bu yumşalma prosesi tədricən davam etsin və sonrakı yumşalma addımını şərtləndirsin. Amma əgər vətəndaşlar görsələr ki, artıq hər şey açılbıdır, yenə də bütün bu məsafəyə, qoruyucu vasitələrə əhəmiyyət verməyəcəklərsə, onda xəstəlik yenidən alovlanacaq. Biz gerek yenə də sərtləşdirilmiş tədbirlər görək, yenə də iqtisadiyyata zərbə vurulacaq, yenə də insanlar xəstələnəcəklər.

“Ona görə bütün Azərbaycan vətəndaşlarına bir daha müraciət edirəm ki, məsuliyyətli olun. Bu, çox ağır xəstəlikdir. Bu xəstəlik yaş tanımır, cavan insanlar, gənc insanlar, fiziki cəhətdən sağlam insanlar, idman-

çılar xəstələnin və rəhmətə gedir. Bu, dünya üçün çox ciddi problemdir, bu gün dünyanın bir nömrəli bəlasıdır. Ona görə hamımız məsuliyyətli olmalıyıq. Əgər belə olsa, dediyim bütün tapşırıqlar yerinə yetirilsə, biz qısa müddət ərzində bu karantin rejimini daha da yumşaldıb normal həyata daha tez qayıda bilərik.

Mən bir daha demək istəyirəm ki, əsas məsələ insanların sağlamlığı, onların sosial vəziyyəti və bizim iqtisadi dayanıqlılığımızdır. Çünki əgər bu, olmasa, bu birinci iki vəziyyəni biz icra edə bilməyəcəyik. Bizim güclü iqtisadi imkanlarımız olmasa, bütün niyyətlərimiz kağızda qalacaq. Ancaq biz istəyirik ki, işləri elə görək ki, ölkə inkişaf etsin, ölkənin gələcəyi qeyri-neft sektorunun inkişafı hesabına təmin edilsin.”

Dövlətimizin başçısı vurğulayıb ki, makroiqtisadi vəziyyətin sabit qalması sevindirici amildir, inflyasiya təqribən 3 faiz ətrafındadır. Artıq məlumat verildi ki, bizdə xarici borc artmayıb. Ümumi daxili məhsula nisbətə ola bilsin ki, artıb, çünki ümumi daxili məhsul bizdə azalır və azalacaq. Ancaq bizdə mütləq rəqəmlərdə xarici borc artmayıb və hesab edirəm ki, ilin sonuna qədər azalmalıdır.

Sahibkarlara dəstəyin bundan sonra daha da şəffaf və müştəşkil qaydada göstəriləcəyini qeyd edən Prezident deyib: “Sahibkarlar tərəfindən də təqdim edilən layihələr gerek real bazarı nəzərə alsın, həm daxili bazarı, həm xarici bazarı. Çünki burada da boşluqlar var. Baxmayaraq ki, dövlət tərəfindən sahibkarlara güzəştli kreditlər, eyni zamanda, metodiki tövsiyələr verilir, bəzi hallarda təqdim edilən layihələr tam təhlil edilmir. Ona görə bu məsələyə də mütləq baxmaq lazımdır.

Bizim iqtisadiyyatımız altı ayda cəmi 2,7 faiz aşağı düşüb. Burada, eyni zaman-

da, neftin qiymətinin aşağı düşməsi də rol oynayıb. Eyni zamanda, OPEC+ çərçivəsində götürdüyümüz öhdəliklər də öz rolunu oynadı. Çünki biz hasilatı ixtisar etdik. İndi bəzi inkişaf etmiş ölkələrdə iqtisadi tənəzzül 10 faiz, 14 faiz, 20 faiz, ondan da çoxdur. Əlbəttə ki, bu ölkələrə baxdıqda bizdə vəziyyət daha yaxşıdır.”

Dövlətimizin başçısı deyib ki, bu ilin sonuna qədər görülməli işlər, xüsusilə, sahibkarlıqla bağlı olan işlər, eyni zamanda, dövlət şirkətlərinin idarə edilməsi istiqamətində atılacaq addımlar iqtisadi canlanmanı təmin etməlidir, itkiləri azaltmalıdır: “Dövlət şirkətlərində itkilər kifayət qədər böyükdür. İndi, baxın, bizim qaz itkiləri, düzdür, son vaxtlar azalıb, ancaq yenə

də dözülməz həddədir. Bizim su itkiləri. Su məsələlərinin həlli ilə bağlı xüsusi müşavirə keçirmişdim, Tədbirlər Planı qəbul edilib və artıq icra olunur. Amma itkilər 40-50 faiz səviyyəsindədir. Elektrik xətlərindəki itkilər də, əlbəttə ki, bizi narahat edir”.

İtkilərlə bağlı narahatlığını ifadə edən dövlətimizin başçısı bildirib ki, bütün digər dövlət şirkətlərində vəziyyət ya buna oxşardır, ya bundan pisdır, ya da bir qədər yaxşıdır. “Amma fakt odur ki, əgər dövlət şirkətləri normal korporativ idarəetmə əsasında işləməyəcəklərsə, onda biz bu problemlərlə daim üzləşəcəyik. Bundan sonra buna dözmək olmaz”, - deyərək Prezident vurğulayıb.

Siyavuş Novruzov: “ Bu gün Azərbaycan təhlükəsizlik adasıdır”

Prezident İlham Əliyev tərəfindən regionların inkişafı ilə bağlı verilən qərarlar bu gün regionların inkişafını təmin edən ən mühüm amildir. SİA-nın məlumatına görə, bunu Milli Məclisin bu gün keçirilən növbədənəkar iclasında YAP İcra katibinin müavini, Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov deyib.

S.Novruzov bildirib ki, bu gün biz azad və demokratik ölkədə yaşayırıq: “Müəyyən problem var. Cəmiyyət varsa, insanlar varsa, problem də olmalıdır. Torpaq islahatları sovetlər birliyində ilk dəfə Azərbaycanda həyata keçirildi. Bunun nəticəsində bu gün biz bol kənd təsərrüfatı məhsullarının sahibiyik. Nöqsanlar təbii ki, var və aradan qaldırılmalıdır. Ancaq bununla yanaşı biz görülən işləri də dəyərləndirməliyik. Rayonlarda

quruculuq-abadlıq işləri aparılıb, yeni müəssisələr tikilib, yeni iş yerləri yaradılıb.

Biz bu gün ölkəmizin inkişafını qiymətləndirməliyik. Bu gün Azərbaycan təhlükəsizlik adasıdır. Azərbaycanın səsi hər yerdən eşidilir. Təbii ki, Azərbaycanı gözü görməyən qüvvələr olacaq və biz birlikdə bu qüvvələrə qarşı mübarizə aparmalıyıq”.

Boltondan şok etiraf: Ərdoğan Trampı asanlıqla yola gətirdi

ABŞ prezidentinin keçmiş müşaviri Con Bolton iki il əvvəl Suriyanın Rojova bölgəsindəki Amerika hərbi qüvvələrinin geri çəkilməsi haqda danışmışdı. SİA-nın məlumatına

görə, o, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın bunun üçün amerikalı həmkarı Donald Trampı asanlıqla yola gətirdiyini bildirib.

Jurnalistin “Ərdoğan Trampı necə asanlıqla razı saldı?” sualına Con Boltonun cavabı belə olub: “Kəş ki, bu suala yaxşı cavab verə biləydim. Mən özüm də anlamıram. Tramp Ərdoğanın bütün ABŞ qüvvələrinin Rojovadan geri çəkilməsi təklifi ilə razılaşmışdı. Biz də bu təklifinin yaxşı fikir olmadığını Trampa dedik. 2019-cu ildə baş verənlər Türkiyənin təzyiqləri nəticəsində mümkün oldu, yəni bu təzyiqlər işə yaradı. Ərdoğan 2018-ci ildə etmək istədiyini Trampa etdirdi. Bu dəfə daha da uğurlu oldu”.

Bu il 53 min vətəndaşa pensiya təyin olunub

Bu il ölkədə 53 min vətəndaşa heç bir qapiya getmədən pensiya təyin olunub. SİA-nın məlumatına görə, bunu Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev dünən keçirdiyi mətbuat konfransında bildirib. Onun sözlərinə görə, fərdi uçot sisteminin möhkəmləndirilməsi hesabına pensiyalarda çox ciddi artım baş verib. S.Babayev bildirib ki, növbəti ilin sonuna kimi ƏƏSMN-nin təqdim etdiyi 132 xidmətdən 90-ı tam elektronlaşdırılacaq. Bu ilin sonuna kimi Binəqədi və Nərimanov rayonunu əhatə edəcək Dost Mərkəzinin tikintisi yekunlaşacaq.

Erməni general açıqladı: Orduda COVID-19 tüğyan edir

gah reisi Onik Qasparyana müraciət edərək, sərhəd zolağına getmək istediklərini bildiriblər.

Lakin qərargah reisi müraciətə rədd cavabı verərək, Ermənistanda koronavirus epidemiyasının təhlükəli həddə olduğunu bildirib və əsgərlərlə görüşü məqsəduyğun hesab etməyib. “Bu vasitə ilə onlara çatdırılıb ki, orduda koronavirus epidemiyasının qarşısını almaq üçün, görüşə icazə verilmir”, yazan sayt dolayısı ilə erməni ordusunda infeksiyanın sürətlə artmasına, zabit və əsgər heyətinin çox sayda yoluxmasına ehyam vurub.

Qeyd edək ki, Ermənistanın bir sıra ictimai birlik və QHT-ləri, eləcə də əsgər anaları birliyi orduda koronavirus epidemiyasının sürətlə yayıldığını, valideynlərin hərbi xidmətdə olan övladları ilə görüşlərinin, məhz bu faktora görə qarşısının alındığını, eləcə də yoluxan hərbiçilər barədə informasiyaların gizlədildiyini bildiriblər.

ABŞ-ın “Newsmax” mətbu orqanı Ermənistanın Azərbaycana təcavüzündən yazır

Azərbaycan Respublikasının ABŞ-dakı səfiri Elin Süleymanovun bu ölkənin “Newsmax” mətbu orqanında Ermənistanın ölkəmizə qarşı təcavüzü və ABŞ polisi-nin radikal ermənilərə qarşı nifrət zəminində cinayət araşdırmasına həsr olunmuş məqaləsi dərc edilib.

Müəllif yazır ki, iyul ayında Ermənistanın Azərbaycana növbəti hərbi təcavüzü koronavirus pandemiyasının pik dövründə və bir çox dövlətlərin öz vətəndaşlarının sağlamlığı və təhlükəsizliyinə fokuslandığı bir zamanda baş verib. Ermənistanın koronavirus böhranı yaşamasına baxmayaraq, bu onu Azərbaycana qarşı dövlət sərhədi boyunca Tovuz rayonu istiqamətində hücumu başlamaqdan çəkinməyib.

Ermənistanın hücumunun Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindəki təmas xəttindən yüzlərlə mil şimalda olması son təcavüzün arxasında dayanan niyyətləri açıq şəkildə göstərir.

Həlli uzanan Ermənistan-Azərbaycan münəqişəsi böyük Avrasiya regionunda sülhə və təhlükəsizliyə əsas təhdid olaraq qalmaqdadır. Ermənistan tərəfindən Azərbaycanın beynəlxalq birlik səviyyəsində tanınmış ərazisinin 20 faizinin qanunsuz işğal olunması və etnik təmizləməyə məruz qalması bir milyon insanı məcburi köçkün etməklə ağır humanitar böhrana səbəb olub. İşğaldan 30 il sonra - bu gün məcburi köçkünlər öz evlərinə qayıda bilməyərək hələ də didərgin həyatı yaşayırlar.

Ermənistan qoşunlarının dərhal çıxarılmasını tələb edən BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi və çoxsaylı digər beynəlxalq sənədlərə baxmayaraq, Ermənistan beynəlxalq hüququn prinsiplərinə və Fransa, Rusiya və ABŞ-ın həmsədrliyi ilə ATƏT-in Minsk qrupunun danışıq səylərinə məhəl qoymur.

Faktiki olaraq Ermənistanın son əməlləri və bəyanatları mövcud danışıqlar formatını açıq şəkildə pozur və sülh prosesi üçün real perspektivlərə zərbə vurur.

E.Süleymanov qeyd edir ki, formal müstəqilliyinə baxmayaraq, Ermənistan qonşu ölkələrlə daimi münəqişələr və xarici asılılıq nəticəsində heç zaman tam suverenlik qazana bilməyib.

Bu gün Ermənistan heç bir strateji dəyərlə malik olmayıb, integrasiya və inkişafa doğru addımlar atmağa qadir olmayaraq keçmiş Sovet İttifaqının sonuncu qalıqlarındandır. Eləcə də Ermənistan cəmiyyəti antisemitizm, nasistlərlə əməkdaşlıq və Yaxın Şərq terrorist qruplaşmaları ilə münasibətlər kimi problemlərlə hələ də qarşılaşmaqdadır.

Emiqrasiya səviyyəsi yüksək olan Ermənistan son vaxtlar global miqyasda ən qəzəbli ölkə olaraq qiymətləndirilib. Bəzi hallarda bu qəzəb ölkə sərhədləri xaricində də özünü göstərir.

Son günlərdə Los-Anceles polisi Azərbaycanın Los-Ancelesdəki Baş Konsulluğunun qarşısında baş verən etiraz aksiyası zamanı kiçik qrup azərbaycanlılara qarşı erməni radikalıların tərəfindən şiddətli hücumu görə nifrət zəminində cinayət araşdırmasına başlanıb.

Xəritəyə bir baxış Ermənistanın məsuliyyətsiz militarist yanaşmasının fəsadlarının daha geniş olduğunu göstərir.

Cənubi Qafqaz bölgəsi Ermənistan, Azərbaycan və Gürcüstandan ibarət olmaqla dünyanın vacib strateji ərazilərindəndir. Məsələn, Azərbaycan dünyada Rusiya və İranla həmsərhəd olan yeganə dövlətdir, həmçinin İsrailin vacib dost və tərəfdaşdır.

Bundan əlavə, Azərbaycan Avropa və Asiya arasında əvəzsiz bağlılıq yaradır və paytaxt Bakı şəhəri Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) neft kəmərinin başlanğıc nöqtəsidir. BTC İsrailin illik neft təchizatının 40 faizini təmin edən və vaxtilə Ceyms Bondun “Dünya yeterli deyil” filmində yer alan neft kəməridir.

Azərbaycandan başlayaraq altı ölkəni, Gürcüstan, Türkiyə, Yunanıstan, Albaniya və İtaliyanı birləşdirən Cənub Qaz Dəhlizi də öz başlanğıcını Bakının yaxınlığından götürür. Bu boru kəmərləri, eləcə də Asiyanı Avropa ilə birləşdirən dəmir yolu xətləri və NATO hava qüvvələri üçün Əfqanıstana uçuş dəhlizi Ermənistan tərəfindən hücum edilmiş ərazinin yaxınlığından keçir.

Diplomat qeyd edir ki, inkişaf və əməkdaşlığa heç bir töhfə verməyən Ermənistan bir daha global əhəmiyyət daşıyan enerji infrastrukturunu və regional təhlükəsizliyə təhdid yaratmaqla özünü gündəmdə saxlamağa çalışır. Ermənistan hərbi qüvvələri, fəaliyyətə başlamasına bir neçə ay qalmış Cənub Qaz Dəhlizindən 15 mil məsafədə yerləşən əraziyə hücum edir. Ermənistan sərhəd boyunca Azərbaycan ordu hissələrini sərhəd qoşunları ilə əvəz etdiyi əraziyə hücum edib, mülki yaşayış evlərini artilleriya atəşinə tutub və nəticədə itki və zərərlərə səbəb olub. Təmas xəttindən uzaqda dövlət sərhədi boyunca hücumu keçən Ermənistan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) dəstəyinə ümid edirdi. Lakin Ermənistanın münəqişənin əhatə dairəsini genişləndirmək cəhdi baş tutmadı və ədavətin kimin başlaması aydın olduğundan KTMT Ermənistanın dəstək xahişini rədd etdi.

Ermənistan rəhbərliyi ABŞ dövlət katibi Maykl Pompeonun substantiv sülh danışıqları çağırışlarına məhəl qoysa və Azərbaycanla məzmunlu danışıqlara cəlb olunsaydı, Ermənistan xalqının daha parlaq gələcəyini və bütün Cənubi Qafqaz regionunda davamlı sülhü təmin edərdi. Əksinə, Ermənistan firavanlığın və regionun təhlükəsizlik arxitekturasının vacib elementlərinə təhdid yaratmaqla özünü bir daha destruktiv qüvvə kimi göstərib.

Sonda qeyd edilir ki, beynəlxalq ictimaiyyətin nümayəndələri rəsmi Yerevana sülhün dividendlərinin zəngin olmasını və təcavüzün nəticələrinin getdikcə artmasını izah etməklə Ermənistan xalqına kömək olmalıdır.

İlham Əliyev: “Bu il 1500 şəhid ailəsi, Qarabağ müharibəsi əlili mənzillərlə təmin ediləcək”

Ölkəmizdə şəhid ailələrinin, müharibə əlillərinin və onlara bərabər tutulan şəxslərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sosial siyasətinin əsas istiqamətlərindən biridir. Son 17 ilə yaxın zaman kəsiyində Azərbaycanda xüsusi kateqoriyadan olan şəxslər üçün güzəşt və imtiyazların ildən-ilə daha da artırılması dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri olmuşdur.

Bu mənada şəhid ailələrinin, müharibə əlillərinin problemləri daim dövlətimizin diqqət mərkəzindədir və son illər ərzində bu istiqamətdə çox böyük işlər görülməkdədir. Prezident İlham Əliyev dəfələrlə bəyan edib ki, ölkədə həyata keçirilən siyasətin mərkəzində məhz Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Dövlət başçısının müəyyənləşdirdiyi bu strateji kursa uyğun olaraq reallaşdırılan məqsədyönlü dövlət siyasəti ona istiqamətləndirilib ki, ölkənin dinamik iqtisadi inkişafından əhəlinin bütün təbəqələri, eləcə də xüsusi qayğıya ehtiyacı olan insanlar

qustun 2-dək ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olmuş hərbi qulluqçuların və daxili işlər orqanları əməkdaşlarının vərəsələrinin birdəfəlik ödəmə (11 min manat) ilə təminatı proqramı da 100 faizə yaxın icra olunub.

2020-ci ildə bu sahədə rekord göstərici kimi azı 1500 mənzil və fərdi evin şəhid ailələri və müharibə əlillərinə verilməsi nəzərdə tutulub. Artıq bu kateqoriyadan olan şəxslərə 430 mənzil təqdim edilib. Avqustun 6-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ölkəmizdə koronavirus pandemiyası ilə mübarizə sahəsində görülməli tədbirlər və sosial-iqtisadi vəziyyətlə bağlı keçirdiyi videoformat olan müşavirədə çıxışında vurğuladığı kimi, ölkəmizdə çox böyük sosial layihələr həyata keçirilir və 2020-ci ildə bu layihələrin həcmi rekord həddə çatıb: “Baxmayaraq ki, həm pandemiya, həm də neftin qiymətinin aşağı səviyyədə olması bizim gəlirlərimizə çox mənfi təsir göstərmiş, ancaq nəzərdə tutulmuş bir dənə də olsun sosial layihə yarımçıq qalmayıb, yaxud da ixtisar edilməyib. Qeyd etməliyəm ki, bu il rekord sayda məcburi köçkün ailəsi evlərlə, mənzillərlə təmin olunacaq. Bu il bu imkandan 7 mindən çox köçkün ailəsi faydalanacaq”. Dövlət başçısı bildirib ki, bu il rekord sayda - 1500 şəhid ailəsi, Qarabağ müha-

bəhrələne bilsinlər.

Ölkəmizdə şəhid ailələri və müharibə əlillərinin mənzillə təminatı proqramı da ildən-ilə gücləndirilir. 2018-ci ildə Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə nəzərdə tutulduğundan üç dəfə çox olmaqla 626 ədəd, 2019-cu ildə isə bundan 50 faiz çox olmaqla 934 mənzil və fərdi ev verilib. Ötən il reallaşdırılan sosial paketlər çərçivəsində bu kateqoriyadan olan vətəndaşlar üçün sosial ödənişlərin də ciddi şəkildə artırılması təmin edilib. 1997-ci il av-

riyəsi əlili mənzillərlə təmin ediləcəkdir. Ordu sıralarında qüsursuz xidmət etmiş 400-dən çox hərbi dövlət tərəfindən pulsuz mənzillərlə təmin olunacaq. Yəni, bütövlükdə ən azı 9 minə yaxın ailə bu il dövlət tərəfindən mənzillərlə təmin ediləcəkdir: “Bütün bu mənzillər keyfiyyətli mənzillərdir, demək olar ki, onların hamısı yeni tikilmiş binalarda yerləşir. Beləliklə, əgər biz bir ailənin üzvlərini orta hesabla beş nəfər götürsək, deməli, bir il ərzində ölkəmizdə 45 min insan dövlət tərəfindən pulsuz, keyfiyyətli mənzillərlə təmin edilir. Mən tam

əminliklə deyə bilərəm ki, adambaşına düşən sayı görə bu, dünyada ən yüksək nailiyyətdir”.

Əlbəttə ki, pandemiyanın məhdudiyyətlərinə baxmayaraq, Prezident Cənab İlham Əliyevin tapşırığına əsasən bu il heç bir sosial proqram təxirə salınmadı, əksinə, bu proqramlar uğurla davam etdirilməklə əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirilir. Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın Tovuz rayonu istiqamətində atəşkəs rejimini kobud şəkildə pozması nəticəsində şəhid olmuş hərbi qulluqçuların ailələrinin sosial müdafiə-

sinin, məşğulluğunun təmin edilməsi məqsədilə müvafiq tədbirlər həyata keçirilir. Şəhidlərin ailələrinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aylıq təqaüdlərinin, həmçinin pensiya hüququ olmayan ailə üzvlərinə aylıq müavinətlərin, ailə başçısını itirməyə görə müvafiq sosial təminat ödənişlərinin təyinatı istiqamətində işlər görülmüşdür. Şəhidlərin ailə üzvlərindən işsiz olan şəxslərin özünüməşğulluq proqramına cəlb edilmək üçün potensialları müəyyən edilib. Onların proqram çərçivəsində kiçik ailə təsərrüfatlarını yaratmaları məqsədilə müvafiq işlərə başlanılıb. Bütün bunlar dövlətin siyasətinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayandığını göstərir. “Bütün bunlar reallıqdır və bu reallığı biz özümüz yaradıq, heç kimdən yardım almadan, maliyyə dəstəyi almaq üçün heç bir beynəlxalq maliyyə qurumuna müraciət etmədən” - deyən Cənab Prezident qeyd edib ki, bu gün dünya ölkələrinin mütləq əksəriyyətinin maliyyə yardımı üçün müraciət etməsinə baxmayaraq, biz öz gücümüzə arxalanırıq. “Biz bu imkanları xalqımızın istedadı və düşünülmüş siyasət nəticəsində əldə etmişik”.

Ölkəmizdə şəhid ailələri və müharibə əlillərinin mənzillə təminatı sahəsində rekord göstəricilərə nail olunması hədəflənib. Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə Bakının Xətai rayonunda şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə 62 mənzilin, müharibə əlillərinə 50 avtomobilin təqdim olunması mə-

rasimində dövlət başçısı bu proqramın tezliklə başa çatdırılmasına nail olunacağını bəyan edib. Prezident İlham Əliyevin xüsusi qayğısı nəticəsində müharibə əlilləri və onlara bərabər tutulanların dövlət tərəfindən minik avtomobilləri ilə təminatı tədbirləri də geniş vüsət alır. Prezident İlham Əliyevin 21 iyul 2020-ci il tarixli “Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü, müstəqilliyi və konstitusiyaya quruluşunun müdafiəsi, 1990-cı il 20 Yanvar hadisələri ilə əlaqədar, habelə Çernobil AES-də qəza nəticələrinin aradan qaldırılması ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərin, İkinci Dünya müharibəsi əlillərinin və onlara bərabər tutulan şəxslərin xüsusi nəqliyyat almaq üçün tibbi göstərişlər üzrə avtomobillə təmin edilməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında” Sərəncamı həmin şəxslərin xüsusi nəqliyyat almaq üçün tibbi göstərişlər üzrə avtomobillərlə təminatının daha da gücləndirilməsinə şərait yaradır.

2018-ci ildə müharibə əlilləri və onlara bərabər tutulan şəxslərə 265 avtomobil verilibsə, 2019-cu ildə nəzərdə tutulduğundan 3,2 dəfə çox olmaqla 600 avtomobil verilib. Bu il də daha 400 avtomobil verilməsi planlaşdırılıb və artıq 150 avtomobil verilib. Ümumilikdə, indiyədək müharibə əlilləri və onlara bərabər tutulanlara 6900 minik avtomobili verilib. Dövlətimizin şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə və onlara bərabər tutulan şəxslərə qayğısı davamlı və çoxşaxəli səciyyə daşıyır.

Nəzakət Ələddinqızı

Milli Məclisin növbədənənar sessiyası başa çatıb

Avqustun 7-də Milli Məclisin növbədənənar sessiyasının növbəti iclası keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova iclası açaraq gündəliyi təqdim edib. Diqqətə çatdırıb ki, gündəliyə üçüncü oxunuşda 6 məsələ daxil edilib. Deputatlar gündəlikdəki məsələləri təsdiq etdilər. Sonra İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili "Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Qanuna dəyişikliklər edilməsi barədə" sənədi üçüncü oxunuşda təqdim edib.

Bildirilib ki, koronavirus infeksiyası (COVID-19) global iqtisadiyyatda neqativ meyillərin artmasına, dünya enerji və səhm bazarlarında kəskin dalğalanmalara səbəb olub. Həm dünyada, həm də ölkəmizdə iqtisadi şərtlər kifayət qədər dəyişib. Pandemiya iqtisadiyyatın bir sıra sahələrinin inkişafına mənfi təsir göstərib.

Tahir Mirkişili qeyd edib ki, yuxarıda göstərilənləri nəzərə alaraq, 2020-ci ilin dövlət büdcəsinə dəyişiklik edilməsinə, dürüstləşmələrə gedilməsinə ehtiyac yaranıb, dövlət büdcəsinin xərcləri üzrə yeni tələbatlar ortaya çıxıb. 2020-ci il dövlət büdcəsinin gəlirləri 24 milyard 124 milyon manat, xərcləri 27 milyard 492 milyon 200 min manat (o cümlədən mərkəzləşdirilmiş gəlirləri 23 milyard 359 milyon 465 min manat, yerli gəlirləri 764 milyon 535 min manat, mərkəzləşdirilmiş xərcləri 26 mil-

yard 677 milyon 330 min manat, yerli xərcləri 814 milyon 870 min manat) məbləğində olacaq.

Deputat Soltan Məmmədov çıxış edərək COVID-19 pandemiya-sının insanların həyatına təsiri, əhəlinin sağlamlığının qorunması sahəsində görülən işlər barədə fikirlərini açıqladı.

Sənəd üçüncü oxunuşda səsə qoyularaq qəbul edilib. Sonra Tahir Mirkişili "Sosial təminat və müdafiəni həyata keçirən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) 2020-ci il büdcəsi haqqında" Qanuna dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə (üçüncü oxunuş) dair məlumat verib. Bildirilib ki, təqdim olunmuş sənədə görə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun gəlirləri və xərcləri 4 milyard 785 milyon manat təklif olunur. Burda 41 milyon manat azalma müşahi-

də olursa da, ilin əvvəlindən Fondun hesabında formalaşan 191 milyon manat vəsait qalığı ilə birlikdə sosial müdafiə və sosial təminat üzrə maliyyə dəstəyinin davam etdirilməsi üçün 238 milyon manat vəsaitin ayrılması gözlənilir.

Sənəd səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Daha sonra iclasda "İşsizlikdən siqorta fondunun 2020-ci il büdcəsi haqqında" Qanuna təklif olunan dəyişikliklər üçüncü oxunuşda müzakirə edilib. Komitə sədri Tahir Mirkişili bildirib ki, Fondun gəlir və xərcləri artırılıb. 2020-ci il büdcəsinin gəlir və xərclərinin 151,2 milyon manat məbləğində təsdiq edilməsi təklif olunur.

Bu işə cari ilin təsdiq edilmiş proqnozu ilə müqayisədə 23 milyon manat çoxdur. İşsizlikdən Siqorta Fondunun büdcəsinin artması işsizliyə görə siqorta ödənişlərinin əhəmiyyətli dərəcədə (5 milyon və ya iki dəfə) artmasına, peşə hazırlığı və əlavə təhsilin təşkilinə (əlavə olaraq 2 milyon manat), özünü-məşğulluq tədbirlərinin təşkilinə (əlavə olaraq 15 milyon manat) əlavə imkanlar yaradacaq. Qeyd olunub ki, həyata keçirilən islahatlar nəticəsində əmək müqavilələrinin sayının və əməkhaqqı fondunun artması da pandemiya şəraitində işsizlikdən siqorta fondunun gəlirlərinin əvvəlki göstəricidə saxlanmasına imkan verir.

Sənəd üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Gündəliyin növbəti məsələsi - "Məşğulluq haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə sənədi üçüncü oxunuşda Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev şərh edib. Komitə sədri sənədin əhəmiyyəti barədə danışaraq, layihənin parlamentdə əvvəlki oxunuşlarda müzakirəsi zamanı deputatlar tərəfindən səsləndirilən təkliflərin nəzərə alındığını bildirib. Qeyd edilib ki, təkliflər əsasən texniki və redakte xarakterli olub.

Deputat Razi Nurullayev layihə ilə bağlı fikirlərini açıqlayıb. Qanun layihəsi üçüncü oxunuşda səsə qoyularaq təsdiqlənib.

Sonra "İşsizlikdən siqorta haqqında" Qanuna edilən dəyişikliklər barədə (üçüncü oxunuş) məlumat verilib. Komitə sədri Musa Quliyev bildirib ki, təklif olunan dəyişikliklərə əsasən, dövlət orqanının və ya hüquqi şəxsin ləğv edilməsi, işçilərin sayı və ya ştatların ixtisar edilməsi əsasında əmək müqaviləsinə xitam verilmiş şəxslər üçün siqorta stajı 3 ildən 1 ilədək azaldılır. Siqorta ödənişinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi ilə əlaqədar olaraq, ölkəmizdə müddətli əmək müqaviləsinin müddətinin bitməsi əsasında əmək müqaviləsinə xitam verilmiş şəxslər üçün də siqorta ödənişi hüququ yaradılması təklif olunur. Təklifə əsasən, siqorta ödənişinin təyin edilməsi üçün şəxsin müddətli əmək müqaviləsi üzrə ən azı 3 il fasiləsiz iş stajı olmalı, onun əmək müqaviləsinə Əmək Məcəlləsinin 68-ci maddəsinin 2-ci hissəsinin b) bəndinə uy-

ğun olaraq xitam verilməlidir.

Qeyd olunub ki, siqorta ödənişi şəxsin işsiz kimi qeydiyyatı alındığı tarixdən 3 ay keçdikdən sonra ödəniləcək və bu müddət ərzində şəxs ona təklif edilmiş münasib işlərdən imtina edən şəxs olmamalıdır. Siqorta ödənişi 3 ay müddətinə təyin ediləcək, minimum məbləğdə həyata keçiriləcək və təkrar siqorta ödənişinə yol verilməyəcək.

Bildirilib ki, layihə işsiz şəxslərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və işsizlikdən siqorta sisteminin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi məqsədilə hazırlanıb. Komitədə və Milli Məclisdə aparılan müzakirələr zamanı deputatlar və mü-təxəssislər tərəfindən verilən təkliflər nəzərə alınıb.

Komitə sədri Siyavuş Novruzov, deputatlardan Fazil Mustafa, Tahir Kərimli, Rəşad Mahmudov, Vüqar Bayramov öz çıxışlarında dəyişikliklərin zəruriliyi barədə fikirlərini söyləyib, suallarını səsləndiriblər.

Komitə sədri Musa Quliyev deputatların toxunduğu məqamlara aydınlıq gətirib.

Qanun layihəsi üçüncü oxunuşda qəbul edilib. Sonra Milli Məclis Sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli İnzibati Xətlər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsinin (üçüncü oxunuş) təqdim etdi. Milli Məclisin əvvəlki iclaslarında sənəd barədə geniş məlumat verildiyini qeyd edən Əli Hüseynli Məcəllənin müvafiq maddəsindən çıxarılımış "yerli idarəetmə orqanı" sözünün qanunvericilik təşəbbüsü subyektinin təklifi ilə bərpə edildiyini bir daha diqqətə çatdırıb.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda təsdiq edilib.

İclasda iştirak edən Maliyyə naziri Samir Şərifov 2020-ci il dövlət büdcəsinə və büdcə zərfinə daxil edilən sənədlərdəki dəyişikliklərlə bağlı parlamentdə aparılan səmərəli müzakirələrə görə Milli Məclisin rəhbərliyinə və deputatlara öz təşəkkürünü ifadə edib. Sonra Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Milli Məclisin növbədənənar sessiyasını bağlı elan edib. Dövlət himni səsləndirilib və parlamentin növbədənənar sessiyası öz işini başa çatdırıb.

"JOVOXURD" nəşri: "Ermənistanda ölənlər doğulanlardan çoxdur"

Ermənistanın "Joxovurd" qəzetinin yazdığına görə, cari ilin 6 ayında ölkədə yeni doğulanların sayı azalıb. SİA adıçəkilən nəşrə istinadən xəbər verir ki, ötən ilin yanvar-iyununda yeni doğulanların sayı 15 min 893 nəfər olub.

"Qeyd edək ki, 2018-ci ildən başlayaraq, yeni doğulanların sayının azalması tendensiyası davam edir: 2018-ci ilin yanvar-iyununda yeni doğulanların sayı 16 min 261, 2019-cu ilin yanvar-iyununda 16 min 21, altı ay buna qədər isə 15 min 893 nəfəri təşkil edib", yazan erməni nəşri ölkənin statistika komitəsinə istinad edərək bildirir ki, qeyd olunanlarla paralel şəkildə ölüm sayları da artmaqda davam edir.

"Rəsmi məlumatlara görə, bu müddət ərzində 14 min 417 ölüm halı qeydə alınıb", erməni qəzeti yazır. Bildirilir ki, ötən ilin yanvar-iyun ayında ölüm sayı 13 min 724, 2018-ci ildə isə 13 min 218 nəfər olub. Digər tərəfdən, respublikada 2020-ci ilin yanvar-iyun ayında 1000 nikah qeydə alınıb, boşanmaların sayı 284-ə çatıb, aloji olaraq həmin rəqəm ötən il 242 nəfəri təşkil edib.

"Azərbaycan dövləti bütün çətin vəziyyətlərdə belə öz vətəndaşını müdafiə etməyə, qorumağa qadirdir"

COVID-19 pandemiya-sının yaratdığı iqtisadi və maliyyə çətinliklərinə baxmayaraq, Azərbaycan dövləti vətəndaşların sosial müdafiəsi üçün bütün mümkün addımları atır. Bu, Prezidentin qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan dövlətinin siyasətinin mərkəzində insan amilinin dayandığını bir daha sübut edir.

Bunu AZƏRTAC-a açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Soltan Məmmədov deyib. Deputat bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin 2020-ci il 19 mart tarixli Sərəncamının icrası ilə bağlı təsdiqlənmiş Tədbirlər Planında məşğulluğa və sosial rifahə dəstək məqsədilə 4 istiqamət üzrə 12 tədbir əksini tapıb. Tədbirlər Planının icrası məqsədilə ümumilikdə 3,5 milyard manat vəsait ayrılıb. "Təkcə bir faktı qeyd etmək kifayətdir ki, koronavirus pandemiya-sının yaratdığı çətinliklərlə əlaqədar sosial dəstək tədbirləri təqribən 5 milyona yaxın vətəndaşı əhatə edir. Bu çox ciddi göstəricidir və dövlətin vətəndaşların sosial rifahına nə qədər böyük önəm verdiyini nümayiş etdirir.

Soltan Məmmədov qeyd edib ki, aprel-may aylarında 600 minədək, iyul ayında 290 minə yaxın aztəminatlı şəxsə 190 manat birdəfəlik ödəmənin verilməsi, eyni zamanda, iqtisadi sahəyə dəstək məqsədilə atılan addımlar dövlətin əsas məqsədinin məhz insanların sosial rifahını qorumaq olduğunu göstərir.

Milli Məclisin deputatı 300 min müddətli işçinin əməkhaqlarının bir hissəsinin dövlət tərəfindən maliyyələşdirildiyini, sahibkarlara dəstək məqsədilə bir sıra tədbirlər həyata keçirildiyini xatırladı. Ünvanlı dövlət sosial yardımı alan ailələrin sayının 85 minə çatdırıldığını vurğulayan S.Məmmədov deyib: "Bütün bunlar vətəndaşların mənafeyini qorumağa xidmət edir. Hesab edirəm ki, bu siyasət Azərbaycanda vətəndaşlarla dövlət arasında qarşılıqlı etimadı gücləndirən ən mühüm amillərdən biridir. Bu tədbirlər bir daha sübut edir ki, Azərbaycan dövləti bütün çətin vəziyyətlərdə belə öz vətəndaşını müdafiə etməyə, qorumağa qadir güclü bir dövlətdir".

Vüqar Rəhimzadə: “Şəffaflıq biznes mühitinin yaxşılaşdırılmasında mühüm amildir”

“**H**azırda dünya ölkələri COVID-19-un yaratdığı dərin böhranla üz-üzədir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı və dünya ölkələri yaxın aylarda pandemiyanın ikinci dalğası ehtimalını təsdiqləyirlər. Bir müddət əvvəl sərt karantin rejimlərini ləğv edən ölkələr hazırda xəstəliyin geniş yayılması səbəbindən yenidən məhdudiyyətlər tətbiq etməyə başlayıblar. Azərbaycanda isə tətbiq olunmuş məhdudiyyətlər nəticəsində müsbət dinamika əldə olunub, xəstələnlərin sayı gün ərzində xeyli aşağı düşüb, sağalanların sayı xəstələnlərin sayından 3 dəfə çoxdur. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev avqustun 6-da koronavirus xəstəliyini bundan sonra da nəzarət altında saxlayacağımızı söyləməyə əsas verir”. Bu fikirləri SİA-ya Yeni Azərbaycan Partiyası Siyasi Şurasının üzvü, “İki sahil” qəzetinin baş redaktoru, siyasi elmlər doktoru Vüqar Rəhimzadə KİV-ə açıqlamasında bildirib.

V.Rəhimzadə qeyd edib ki, insanların sağlamlığının təminatı ilə yanaşı, sosial və iqtisadi çətinliklərin aradan qaldırılması üçün yeni modelin tətbiqinə böyük ehtiyac yaranıb: “Azərbaycanın koronavirus infeksiyasına qarşı mübarizə tədbirlərinə başlandığı gündən nümayiş etdirdiyi yeni iqtisadi və sosial inkişaf modeli beynəlxalq səviyyədə də dəstək qazandı. Belə ki, hətta ən çox inkişaf etmiş ölkələr yaranmış çətinliklər qarşısında aciz qaldığı bir zamanda Azərbaycan xalqının sağlamlığının qorunması, rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə görülmüş işlər, xüsusilə də genişmiqyaslı sosial dəstək tədbirləri bir çox ölkələr üçün nümunə oldu. İlk növbədə, yaranmış vəziyyətdən əziyyət çəkən vətəndaşların problemləri həll edilir. Bu məqsədlə böyük məbləğdə vəsait ayrılaraq pandemiya görə öz işini müvəqqəti olaraq itirən 600 min şəxsə, iyun ayında isə 290 min nəfərə yaxın vətəndaşa aylıq 190 manat bir-dəfəlik ödəmə olunub. Bu kimi biri-birindən əhəmiyyətli addımlar bir tərəfdən möhtərəm Prezidentimizin vətəndaşına diqqət və qayğısının, digər tərəfdən isə ölkəmizin iqtisadi gücünün göstəricisidir. Bir sözlə, mövcud realiaqlar Azərbaycanın zamanın istənilən çağırışına cavab vermək iqtidarında olduğunu nümayiş etdirir”.

“Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin düşünülmüş və məqsədyönlü siyasətinin nəticəsi olaraq koronavirus pandemiyasının əhaliyə mənfi təsirlərini azaltmaq məqsədilə aparılan genişmiqyaslı tədbirlər öz nəticələrini verir, vətəndaş məm-

nunluğu günbəgün artır”, söyləyən baş redaktor bildirib ki, bu tədbirlər sırasında məşğulluğa və sosial rifahə dəstək xüsusi yer tutur: “Qeyd olunan videoformat şəklində konfransda da dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bu istiqamətdə atılan addımları statistik rəqəmlər əsasında diqqətə çatdırdı. Belə ki, cənab Prezident İlham Əliyevin 19 mart 2020-ci il tarixli Sərəncamının icrası ilə bağlı təsdiqlənmiş Tədbirlər Planında məşğulluğa və sosial rifahə dəstək məqsədilə 4 istiqamət üzrə 10 tədbir əksini tapıb və onlar uğurla icra edilməkdədir. “O ki qaldı, iqtisadi və sosial məsələlərə, bu məsələlər də öz həllini tapır” söyləyən möhtərəm Prezidentimiz vurğulamışdır ki, son aylar ərzində görülmüş işlərə baxmaq kifayət edər ki, hər kəs görsün nə qədər böyük işlər görülüb. Təqribən 5 milyona yaxın insan geniş sosial paketlə əhatə olunub”.

V.Rəhimzadə Azərbaycanda iqtisadi tərəqqinin güclü sosial siyasətlə tamamlandığını önə çəkərək bildirmişdir ki, 2019-cu ildə ölkəmizdə həyata keçirilən iki sosial paket 4,2 milyon insanı əhatə etdi: “Müxtəlif kateqoriyadan olan insanların əməkhaqları artırıldı. Həmçinin minimum əməkhaqqının, minimum pensiyaların məbləği dəfələrlə artırıldı. Özü-nü dünyaya sosial dövlət kimi təqdim edən Azərbaycan hər bir yeniliyin, təkmilləşmənin tətbiqini qarşıya mühüm vəzifə kimi qoyur. Pandemiya qarşı mübarizə tədbirlərinin gücləndirildiyi bir zamanda heç bir sosial layihənin təxirə salınmaması da deyilənlərin təsdiqidir. Dövlətimizin başçısı bildirmişdir: “Əgər biz nəzərə alsaq ki, ölkəmizdə çox böyük sosial layihələr həyata keçirilir və 2020-ci ildə bu layihələrin həcmi rekord həddə çatıb. Baxmayaraq ki, həm pandemiya, həm də neftin qiymətinin aşağı səviyyədə olması bizim gəlirlərimizə çox mənfi təsir göstərüb, ancaq nəzərdə tutulmuş bir dənə də olsun sosial layihə yarımcı qalmayıb, yaxud da ixtisar edilməyib”. Sosial siyasətin əsas tərkib hissəsi olaraq qaçqın və məcburi köçkünlərə dövlət qayğısı davamlılığı ilə diqqət çəkir. Belə ki, bu il rekord sayda məcburi köçkün ailəsi evlərlə, mənzillərlə təmin olunacaq. Bu il bu imkandan 7 mindən çox məcburi köçkün ailəsinin faydalanacağı bildirilir. Eyni zamanda, cari ildə 1500 şəhid ailəsi, Qarabağ müharibəsi əlili mənzillərlə təmin ediləcək. Ordu sıralarında qüsursuz xidmət etmiş 400-dən çox hərbi dövlət tərəfindən pulsuz mənzillərlə təmin olunacaq. Ümumilikdə 9 minə yaxın ailənin bu il dövlət tərəfindən mənzillərlə təmin ediləcəyi nəzərdə tutulub. Atılan bu kimi addımlar bir daha dövlətimizin həyata keçirdiyi siyasətin təməlinə insan amilinin dayandığını təsdiqləyir. Möhtərəm Prezidentimizin qeyd etdiyi kimi, ölkəmiz bütün bu realiaqları heç kimdən maliyyə dəstəyi almadan özü yaradır”.

Vüqar Rəhimzadə pandemiyanın nəticələrinin müqayisəli təhlil aparmağı bir zərurətə çevirdiyini vurğulayaraq qeyd edib ki, bu baxımdan dünya dövlətlərinə diqqət yetirsək, görürük ki, onların mütləq əksəriyyəti maliyyə yardımı üçün beynəlxalq təşkilatlara müraciət edib. Amma Azərbaycanın 30-dan çox ölkəyə humanitar və maliyyə yardımı göstərməsi beynəlxalq birlik tərəfindən də yüksək dəyərləndirildi. Prezident İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, əlbəttə, məhz çətin günlərdə ölkələr bir-birinə dəstək verməlidirlər. Yaxşı günlərdə hər kəs yaxşı sözlər deyər, yaxşı bəyanatlar verə bilər.

“Azərbaycan təkmil siyasəti ilə istənilən böhrana tam hazır olduğunu göstərir” söyləyən V.Rəhimzadə diqqəti büdcəyə düzəlişlərə yönəldərək bildirib ki, bu, bir daha dövlətin çətin dövrdə hər bir Azərbaycan vətəndaşına dəstək vermək istəyini nümayiş etdirir: “2020-ci ilin dövlət büdcəsinin təsdiqlənməsi ərəfəsində ölkə pandemiyanı yaşamırdı. Məhz yaranan çətinliklər, azalan gəlirlər və artan xərclər büdcəyə yenidən baxılmasını bir zərurətə çevirdi”.

V.Rəhimzadə bildirib ki, dövrün, zamanın tələblərinə uyğun təkmilləşmə, müəyyənləşdirilən hədəflər istənilən çətinliyi aradan qaldırmağa əsas yaradır: “Məhz mövcud təmələ əsaslanaraq bu inam da ifadə edilir ki, Azərbaycan bütün sosial öhdəliklərini yerinə yetirəcək, zəruri infrastruktur layihələrini icra edəcək, hərbi potensialının möhkəmləndirilməsi üçün əlavə vəsaitin ayrılması da nail olacaq. Möhtərəm Prezidentimizin keçirdiyi son müşavirədə də qeyd olunduğu kimi, şəffaflıq, dürüstlük, kölgə iqtisadiyyatının əhatə dairəsinin daralması biznes mühitinin yaxşılaşdırılmasına geniş imkanlar açacaq ki, bu da öz növbəsində həm pandemiya, həm də postpandemiya dövründə ölkəmizin davamlı inkişafını təmin edəcək. Bazar iqtisadiyyatının əsas aparıcı qüvvəsi kimi sahibkarlığın inkişafı bütün dövrlərdə öz aktuallığını qoruyur. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin videoformat şəklində keçirilən müşavirədə bir sıra şirkətlərin qarşısına qoyduğu tapşırıqlar da müəyyənləşdirilən hədəflərə yüksək səviyyədə nail olmağa xidmət edir”.

Bəhruz Quliyev: “Nə qədər pozuntulara qarşı amansız olacağıqsa, bir o qədər də münbit nəticələr əldə edə biləcəyik”

“**Azərbaycan dövləti və Prezidenti hər zaman öz vətəndaşının sağlamlığını, mühafizəsini əsas götürür. Belə ki, son həftələr ərzində həyata keçirilən sərt karantin tədbirləri nəticəsində artıq virusa yoluxanların sayı azalmaqdadır”. Bu sözləri Olaylar.az-a “SƏS” qəzetinin baş redaktoru, siyasi ekspert Bəhruz Quliyev sözügedən mövzu ilə bağlı fikirlərini şərh edərkən deyib.**

“O da sirr deyil ki, əgər xəstəliyin azalma tempi bu cür sürətlə davam edərsə, insanlarımız bu yoluxucu xəstəliklə mübarizədə bütün qoruyucu vasitələrdən istifadə edərsə, sərt karantin rejiminin tələblərinə uyğun davranarsa, təbii ki, bu hal pandemiyanın Azərbaycanda yox olmasına gətirib-çıxara bilər”, deyən ekspert digər məqama da toxunaraq bildirib ki, əldə edilən uğurlardan qətiyyətlə rahatlaşmaq, arxayınlaşmaq olmaz: “Baxın, ÜST və dünyanın bir sıra aparıcı ölkələri yaxın aylarda pandemiyanın ikinci dalğasının ehtimalı barədə danışırırlar, hətta bu dalğanın güclü olacağını deyirlər. İngiltərə, Almaniya, Fransa, eləcə də digər Avropa ölkələri payız və qış aylarından ciddi şəkildə ehtiyat etdiklərini gizlətmirlər. Bəs bu təlaş nə ilə əlaqələndirmək olar? Əlbəttə ki, sərt karantin rejimlərinin aradan qaldırılması və koronavirusla mübarizənin yumşaldılması ilə. Yeni bir müddət əvvəl sərt karantin rejimini götürən ölkələr indi bunun fəsadlarını proqnozlaşdırırlar. Mütəxəssislər hətta yoluxmaların intensivlik dinamikasının qarşısının alınmasının əvvəlkilərdən daha çox çətin olacağını da etiraf edirlər. Əlbəttə, bütün bunlardan sonra ölkələr yenidən karantin rejiminin sərtləşdirilməsi ilə yanaşı, bu vəziyyətin hələ bir neçə ay davam edəcəyi xəbərdarlığını edirlər. İnsanlara bildirilir ki, onlar bütün müvafiq tələblərə məsuliyyət hissi ilə əməl etməlidirlər, əks halda fəsadların qarşısının alınması mümkün deyil”.

Müdafiə Nazirliyi: “Validəynlərin andıcmə mərasimində iştirakı qadağandır”

Avqustun 9-da Azərbaycan Ordusunun təlim hissə və bölmələrində gənc əsgərlərin andıcmə mərasimi keçiriləcək. Bu barədə SİA-ya Müdafiə Nazirliyindən məlumat verilib.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın koronavirus infeksiyasına qarşı mübarizə ilə bağlı müvafiq qərarına əsasən Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinin təhlükəsizliyini təmin etmək və hərbi qulluqçuların yoluxmasının qarşısını almaq məqsədilə valideynlərin, eləcə də ictimaiyyət və KİV nümayəndələrinin andıcmə məra-

künsüz görünəcək”.

“Lakin ölkəmizdə xüsusi karantin rejimi saxlanılmaqla yanaşı, bəzi yumşaldılmalar da həyata keçirilir, təcridcən açılmalar istiqamətində qərarlar verilir”, deyən Bəhruz Quliyevə görə, əgər vəziyyət yenidən dəyişilsə sərt rejimin bir daha elan ediləcəyini istisna etmək olmaz: “Vətəndaşlarımız anlamalıdırlar ki, hazırda sağalmaların sayı artırsa, infeksiyaya yoluxanların sayı azalırsa, demək bu gedişatı qüvvədə saxlamaq hər birimizin borcudur. Yəni ehtiyatı əldən vermək hesab edirəm ki, məsuliyyətsizlikdir. Biz hansı ölkələrdə necə faciələrin yaşandığının şahidlərinə çevrildik. Əlbəttə, biz bunu arzu etmirik, ancaq arxayınlaşsaq, bunu etiraf etmək məcburiyyətinə qalacağıq. Biz COVID-19 yayılmağa başlayan gündən başda dövlət rəhbərliyimiz olmaqla bir sıra kampaniyalara qoşulduq, həmrəylik çağırışları etdik. Əgər bütün bunlar olmasa idi, indi çox ağır bir situasiya ilə qarşı-qarşıya qalacaqdır. Demək istədiyim həmdə də budur ki, bizlər nə qədər pozuntulara qarşı amansız, barışmaz olacağıqsa, məsuliyyətsiz insanların biganəliyinə bir şəkildə mübarizə aparacağıqsa, bir o qədər də münbit nəticələr əldə edə biləcəyik. Bu baxımdan, daha sərt, daha yeni və daha çox sahələri əhatə edən məhdudiyyətlərin tətbiq olunmaması üçün, bizlər xalq olaraq, məsuliyyətli vətəndaş olaraq, özümüzün, ətrafımızın, ailələrimizin mühafizəsini mütəşəkkilliklə qorumalıyıq”.

simlərində iştirakı qadağandır. “Vətəndaşlarımızdan bu qərara anlayışla yanaşmağı və andıcmə mərasimlərinə gəlməməyi xahiş edirik”, - nazirlikdən bildirilib.

Ermənilər Livandakı dayaqlarını itirirlər

Beyrutdakı güclü partlayış Yaxın Şərq regionundakı erməni maraqlarını da məhv edib

Livanın paytaxtı Beyrutda - ermənilərin kompakt yaşadığı Bürc Hamud adlı ərazidə baş verən və çoxsaylı insan tələfatına səbəb olan güclü partlayışdan sonra dünyanın diqqəti Yaxın Şərq regionunun geosiyasi cinahına tərəf yönəlməyə başlayıb. Bu xüsusda, Ermənistanın təlaşsı daha çox qabarıq görünməkdədir. Çünki qeyd etdiyimiz kimi, partlayışın baş verdiyi ölkədə 400 minə qədər erməni yaşayır və onların əksəriyyəti məhz Bürc Hamud adlı qəsəbədə məskunlaşıblar.

sini, bu ölkədə yurd salmasını ümummilli vəzifə kimi təqdim edərsə, digər tərəfdən, Livanın mövcud vəziyyətdə əldən çıxmasından da təlaş keçirdiyini gizlətmir. Sİ-TAT: "Vəziyyət Livanın mərkəzində siyasi güc təsirlərinin artması ilə müşahidə olunmağa başlayır və bu mübarizə amansız olacaq. Və burada Ermənistan üçün öz növbəsində siyasi və hərbi-siyasi (?!-R.N.) çağırış yaranır - Livanla ənənəvi sıx siyasi təmasları itirməmək, buradan sızan siyasi imkanlardan istifadə etmək".

Livanın ermənilər üçün nə qədər vacib və əhəmiyyətli ölkə olması artıq özünü bütün çılpalıqları ilə göstərir. Nəzərə alarsaq ki, ermənilər bu gün Livanın hakimiyyət dairələrinə qədər gedib-chıxıblar, bu zaman əlavə şərhə də ehtiyac qalmır. Amma...

Amma daha bir maraqlı məqam məhz partlayışdan sonra ermənilərin keçirdikləri təlaşla bağlıdır. Daha dəqiq desək, bu barədə elə onların KİV-ləri yazırlar. Məsələn, Ermənistanın tanınmış siyasi yazarlarından olan, 1in.am saytının redaktoru Aram Amatuni məqaləsində qeyd edir ki, Livanda baş vermiş fəlakət regionda yeni siyasi vəziyyəti formalaşdırır.

Aram Amatuni: "Ermənistanın Livanın itkisi qarşısındakı yardımı simvolikdir"

"De-fakto söhbət Livanın yeni dövlət qismindəki başlanğıc prosesinə doğru istiqamət almasından gedir", yazan müəllif, güclü partlayış qurbanlarının yalnız insanlar olmadığını, həm də dövlətin olduğunu qeyd edir. Bildirir ki, onsuz da daxili siyasi çətinlikləri ilə yanaşı, çoxsaylı insan tələfatı və milyardlarla dolların havaya sovurulması vəziyyətin daha da gərginləşməsinə doğru istiqamət almaqdadır. Sİ-TAT: "Livan hökuməti dünya ölkələrinə kömək üçün mübarizə edib. Böyük hesabla paytaxt Beyrutun Livan üçün çox əhəmiyyətli olan liman infrastrukturunu tamamilə dağılıb".

Lakin erməni siyasi şərhçisi bu məsələdə Ermənistanın da mövqeyini ortaya çıxararaq yazır ki, ölkəsi dost Livan xalqı ilə birgə baş verən hadisənin kədərini bölüşür və yardım etməyə hazırdır. Ancaq bunun ardınca qeyd edir ki, Ermənistanın Livanı yardımı dənizdə bir damladır. Sİ-TAT: "Ermənistanın Livanın itkisi qarşısındakı yardımı simvolikdir, lakin sözsüz ki, burada münasibətlərin qorunub-saxlanması daha vacibdir. Baxmayaraq ki, Livan tək qalmayacaq..."

Erməniləri təlaşlandıran və düşündürən yeganə amil - Livanla ənənəvi sıx siyasi təmasları itirməmək, buradan sızan siyasi və hərbi-siyasi imkanlardan

istifadə etmək

Aram Amatuni bu məsələdə Livanda yaşayan erməniləri nəzərdə tutaraq davam edir: "Eyni zamanda Ermənistanın yardım etmək məsələsi həm də orada yaşayan yüz minlərlə ermənilərə dəstək ola bilər. Hansı ki, onların bir hissəsi mümkündür ki, Ermənistanla gəlmək istəyindədirlər..."

Ancaq daha bir məqam budur ki, erməni müəllif bir tərəfdən Livanda yaşayan ermənilərin bir hissəsinin Ermənistanla gətirilmə-

Göründüyü kimi, bu təlaş heç də əbəsdə deyil və əgər adicəkilən erməni siyasi şərhçisi artıq siyasi və hərbi-siyasi tipli maraqlar barədə yazırsa, demək onun narahatlığı da əbəsdə deyil. Çünki həqiqətən də, erməni məhəlləsində baş vermiş güclü partlayış Livanın siyasi və s. maraqlarına toxunub. Əbəsdə deyil ki, artıq ermənilər Livanı dayaq mərkəzi olaraq itirmək qorxusu ilə yaşamağa başlayıblar.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Lakin məsələ yalnız bunda deyil. Daha dəqiq desək, sırr deyil ki, ermənilər tarixlər boyu təcavüzkar baxışları və işğalçılıq siyasətləri ilə dünyanın hər yerinə səpəlməklə yanaşı, həm də terror və s. bu kimi siyasi-hərbi təşkilatlanmalarını aparıb, o cümlədən, anti-türk siyasətindən çıxış edərək, yeni ərazi iddialarını reallığa çevirməkdən ötrü fəaliyyət istiqamətlərinin dinamikliyini qoruyub-saxlayıblar. Məhz belə mərkəzlərini Yaxın Şərq regionunda quran erməni lobbisinin əsas dayaq nöqtələrindən biri də Livan olub.

ASALA terror təşkilatının, habelə Daşnaksyutunun Yaxın Şərq qolunun təməlləri məhz Livanda qoyulub

Düzdür, Suriyada, İordaniyada, Misirin bəzi nöqtələrində də bənzər təşkilatlanmalar, məskunlaşmalar mövcud olsa da, Livandakı dayaq nöqtəsinin onlar üçün xüsusi rolu və yeri vardır. Əbəsdə deyil ki, günü-bu gün də ermənilərin fəxrli adlarını çəkdiyi ASALA terror təşkilatının, habelə Daşnaksyutunun Yaxın Şərq qolunun təməlləri məhz Livanda qoyulub. Habelə, digər kiçik hərbi təşkilat-

lanmaların da bu ölkədə aparılması sırr deyil. Ötən əsrin 70-80-ci illərindən başlayaraq, ASALA terror təşkilatı Qərbi ölkələrinə türk diplomatlarına qarşı terror küləyi əsdirərək də, xeyir-duasını Livanın mərkəzindən almışdı.

"Böyük Kilikiya Evni"nin rəhbəri, erməni katolikosu Aram Qarabağın Ermənistanla birləşdirilməsi tələbini irəli sürən Livan ermənilərindəndir

Yeri gəlmişkən, daha bir faktı da xatırlatmaq olar. Bu gün Livanda ermənilərin "Böyük Kilikiya Evni" adlandırdıqları kilisə mərkəzləri fəaliyyət göstərir və həmin mərkəzə rəhbərlik edən erməni katolikosu I Aramdır. Bu, həmin Aramdır ki, "YouTube" sosial şəbəkəsində onun Qarabağın Ermənistanla birləşdirilməsi tələbi, habelə dünyanın ermənilərə məxsus olması (???) barədə çoxsaylı iddiaları var. Qeyd edək ki, məhz ASALA-nın yaradılmasının xeyir-duasını da Livanda erməni dini mərkəzi kimi fəaliyyət göstərən "Böyük Kilikiya Evni" və onun katolikosları veriblər. Belə olan halda,

Ermənistanın hərbi təxribatı

İyulun 12-də Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədinin Tovuz rayonu istiqamətində Ermənistan silahlı qüvvələrinin törətdiyi təxribatın arxasında işğalçı ölkənin aşağıda ehtimal olunan məkrli məqsədləri dayanır:

1. Hərbi əməliyyatların Dağlıq Qarabağdan Ermənistan-Azərbaycan sərhədinə transformasiyası. İyulun 12-də başlanmış hərbi toqquşmanın obyektı Dağlıq Qarabağda təmas xətti deyil, Ermənistanla Azərbaycan arasında dövlətlərarası sərhəd xətti hesab edilir. Ermənistan məqsədyönlü şəkildə törətdiyi təxribatı ölkəmizin ayağına yazmaqqla, bu yolla Azərbaycanı beynəlxalq sərhəd rejimini - Ermənistanın ərazi bütövlüyünü bilərəkdən pozmaqqla və güc nümayiş etdirməklə "DQR"-in hərbi-siyasi mövcudluğuna təhdid etməkdə, bütövlükdə isə regionda vəziyyəti gərginləşdirməkdə suçlandırmağa çalışır. Ermənistan öz işğalçı mahiyyətini süni hərbi gərginliklər (təxribatlar) yaratmaq yolu ilə örtbasdır etmək, "DQR"-i Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsində danışıqların müstəqil tərəfinə çevirmək və mövcud status-kvonu mümkün qədər daha çox saxlamaq niyyəti güdür. Problemi beynəlmilləşdirməklə onun güc yolu ilə deyil, danışıqlar yolu ilə həllinə təminat almağa çalışır. Qeyri-hərbi yol münaqişəli problemin təsirli həllini yubadır, danışıqlar

larda imitasiyalı artırır, qeyri-sabitliyin statusunu möhkəmləndirir.

2. "İqtidaryönlümlü siyasi konfiqurasiyanın möhkəmləndirilməsi". Ermənistan hakimiyyəti hərbi gərginlik yaratmaqla, daxili problemləri arxa plana keçirməyi planlaşdırır. Ölkədə ictimai-siyasi sabitliyin dayanıqlı olmaması hakimiyyətin legitimliyini getdikcə zəiflədir. Koronavirus pandemiyası bu ölkənin iqtisadiyyatına ciddi ziyan vurmaqdadır. İqtisadi iflas ölkədə hakimiyyətin fəaliyyətindən narazılığı artırır və etirazlara yol açır. Koronavirusla mübarizədəki uğursuzluq fonunda ölkədə müxalif "Vətən", "Daşnaksütyun" və "Çiçeklənən Ermənistan" partiyalarının Aİ-yansından ibarət anti-Paşinyan cəbhəsi yaranmaqdadır. Ermənistanın hazırkı hakimiyyəti ölkənin ikinci prezidenti olmuş Robert Köçeryanın həbsdən azad edilməsindən də ciddi narahatlıq keçirir.

Özünü hadisələrin neqativ inkişafından sığortalamaq məqsədilə N.Paşinyan "Qarabağ" kartından gen-bol istifadə etməyə çalışır. O, 28 ildən sonra "Miatsum" sözünü yenidən ortaya ataraq, "DQR"-in Ermənistana enozisini strateji vektor kimi ön plana çıxarmaqla, danışıqların

gələcək perspektivlərini heçə endirməyə çalışır. Şuşanın separatçı rejimin paytaxtı elan edilməsi işğalçı ölkənin sülh danışıqlarında dolay yolla imtinası anlamına gəlir.

Heç şübhəsiz bu siyasətin əsas mahiyyəti Dağlıq Qarabağ klanını və diasporu hakimiyyətin ətrafında birləşdirmək və onların təsir imkanlarından öz məqsədləri üçün istifadə etmək hesab edilir. Bundan əlavə, ötən ay Ermənistan parlamenti Konstitusiyası Məhkəməsinin sədri və üzvlərini dəyişdirməyə imkan verən qanunvericilik dəyişikliklərini təsdiqləməklə, həmin qurumun yeganə müstəqil orqan kimi qalması imkanlarının üstündən xətt çəkmiş oldu və Paşinyan hakimiyyətinin qeyri-məhdud xarakter almasına hüquqi zəmin yaratdı.

3. Hərbi zorakılığın eskalasiyası fonunda xaricdən intervensiya ümidləri. Hakimiyyətə gəldiyi gündən etibarən, N.Paşinyan özünün qeyri-sabit mövqeyi, ziddiyyətli fikirləri ilə diqqəti cəlb etməkdədir. Onun Rusiya və Qərb arasında manevrləri diqqətdən yayınmır. Lakin əsil həqiqətdə o, ölkənin vesternizasiyası siyasətinə meyli-

ni gizlətmir. Belə ki, Rusiya yönümlü qüvvələrin - eks-prezident R.Köçeryanın həbsi ilə bağlı məhkəmə prosesləri, "Çiçeklənən Ermənistan" partiyasının sədri və müxalifət lideri Q.Çarukyanə qarşı Ermənistanın Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin üç cinayət işi qaldırması hakimiyyətin siyasi mübarizə meydanını rusiyatəmayüllü qüvvələrdən təmizləmək niyyətini əks etdirir.

Ermənistan hakimiyyəti 1998-ci ildə ölkənin birinci prezidenti olmuş L.Ter-Petrosyanın istefasından sonra "siyasi komplimentarizm" siyasəti həyata keçirir. Bu siyasət doktrinası Ermənistanın aparıcı rusiyayönümlü siyasi xəttini qərbmeyilli addımlarla zənginləşdirmişdir. Belə ki, ölkənin əsas strateji tərəfdaşı Rusiyanın olmasına baxmayaraq, Ermənistan Qərblə olduqca sıx əlaqələr həyata keçirməkdədir. N.Paşinyan hakimiyyətə gəldikdən sonra ölkəsinin Rusiyanın forpostu olmasından xilas etməyə, qərbyönümlü geosivilizasiyanı strateji vektora çevirməyə can atır. Rusiyada ona münasibətdə skeptik baxışlar getdikcə güclənir. Məhz bu baxımdan istər Rusiyanın, istərsə də KTMT-nin Ermə-

nistanı qeyd-şərtsiz dəstəkləyəcəyi olduqca az ehtimal olunur. Rusiya Azərbaycanı regionda aparıcı qüvvə kimi qiymətləndirir və onunla münasibətləri əhəmiyyətli sayır. Ermənistanı isə özünün forpostu hesab edir. Lakin bu, o demək deyil ki, Rusiya Ermənistanın istəklərini tam şəkildə qarşılamağa hazırdır. 1997-ci il müqaviləsinin 2-ci bəndində tərəflərdən birinə silahlı hücum baş verəcəyi təqdirdə qarşılıqlı yardım prinsipindən bəhs edilir. Lakin bu yardımların edilməsindən əvvəl məsləhətləşmələrin keçirilməsi qeyd-şərt olaraq qoyulur. Məhz bu məsləhətləşmələr zamanı yardımın əsas 3 göstəricisi - 1) lazımlılığı (neobxodimost); 2) forması; 3) ölçüləri müəyyən olunmalıdır. Göründüyü kimi, Rusiya tərəfi vəziyyətdən asılı olaraq, özünə üçün manevr imkanlarını da nəzərə almışdır.

Analoji mövqeyi Rusiya prezidenti D.Medvedevin 20 avqust 2010-cu il tarixində "1995-ci ilin 16 mart tarixində Rusiya Federasiyası ilə Ermənistan Respublikası arasında Ermənistan Respublikasının ərazisində yerləşən Rusiya Federasiyasının hərbi bazası haqqında imzalanmış müqaviləyə əlavə 5 sayılı Protokol"un imzalanmasından sonra verdiyi müsahibəsində görmək olar. Həmin müsahibədə "Azərbaycanın mümkün hərbi həmlələri" ilə bağlı sualı cavablandırarkən bildirmişdir ki, "İstənilən halda əgər belə vəziyyət yaranarsa, bu məsələ sülh yolu ilə həll ediləcək".

Son hadisələrlə bağlı Rusiyanın xarici işlər naziri S.Lavrov tərəfləri təmsilçili olmağa, öz ölkəsinin istər fərdi qaydada, istərsə də ATƏT-in həmsədri qismində vəsiqəlik etməyə hazır olduğunu bəyan edib. ABŞ və Fransa da bitərəf mövqedən çıxış edib. İOT, İran, Türkiyə, Ukrayna, Pakistan və Moldova Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyib, GUAM, ATƏT-in Minsk qrupu, Aİ və NATO sərhəddə hərbi əməliyyatların dərhal dayandırılması istiqamətində zəruri tədbirlərin görülməsi vacibliyini bəyan etmişlər. Gürcüstan hər iki qonşusuna münasibətdə neytral xətt tutmağa üstünlük verir və Azərbaycan-Ermənistan sərhədində baş vermiş hərbi insidenti regional təhlükəsizlik üçün ciddi təhdid hesab edir və bunun yolverilməz olduğunu bəyan edir. KTMT-nin mövqeyinə gəlincə, bu təşkilatın atacağı addım Ermənistan üçün olduqca əhəmiyyətli hesab edilir. Xüsusən də Ermənistanın işğal etdiyi Dağlıq Qarabağdan deyil, öz dövlət sərhədindən hərbi təxribat törətməklə üzvü olduğu həmin təşkilatın hərbi yardımına bel bağlayır. Lakin təşkilatın bu insidente münasibət bildirməkdə tələsməməsi bəzi şübhələr yaradır.

atının geosiyasi tərəfləri

İlk öncə, təşkilat sədrinin Ermənistanla münasibətlərində köhnə incikliyin olması faktını qeyd etmək lazımdır. Onun KTMT-nin sədri vəzifəsinə seçilməsinə Ermənistan mane olmağa çalışmışdır. Buna səbəb belaruslu general-leytenant Stanislav Zassın Azərbaycanda Bakı Ali Ümumqoşun Komandirlər Məktəbinin məzunu olması və Bakını özünün ikinci ana vətəni hesab edilməsidir. Bundan əlavə, N.Paşinyan hakimiyyətə gələndən sonra dəfələrlə Belarusun Azərbaycana silah satdığını KTMT-nin prinsiplərinə və öhdəliklərinə uyğun olmadığını bəyan etmişdir. İkincisi, təşkilat bu insidenti Ermənistan-Azərbaycan Dağlı Qarabağ münaqişəsinin tərkib hissəsi kimi nəzərdən keçirir. İşğala məruz qalan və 20 faiz torpaqlarını itirən Azərbaycandır. Belə olan halda KTMT hansı əsasla Ermənistanı hərbi yardım etməlidir. Daha bir mühüm məqam ondan ibarətdir ki, həmin təşkilatın Ermənistan istisna olmaqla, bütün üzvləri: Rusiya, Belarus, Qazaxıstan, Qırğızıstan və Tacikistan Azərbaycanla konstruktiv münasibətlərə malikdir. Xüsusən də Belarus və Qazaxıstan ölkəmizlə olduqca sıx tərəfdaşlıq münasibətləri həyata keçirir. Qeyd edilən təşkilatda qərarlar konsensus əsasında qəbul edilir. Hazırkı şəraitdə belə bir konsensusun əldə ediləcəyi heç ehtimal da edilmir. Vəziyyətin çıxılmaz olduğunu anlayan Ermənistanın baş naziri Minskdən Azərbaycana çağırış edərək, sülh danışıqlarına hazır olduğunu bəyan edib. Paralel olaraq, N.Paşinyan müdafiə naziri

D.Tonoyanı Brüssellə - NATO rəsmiləri ilə danışıqlara göndərməklə, Rusiyanın passivliyi fonunda öz hakimiyyətini hadisələrin neqativ inkişafından sığortalamaq, strateji müttəfiqini qışqandırmaq yolu ilə onu fəal hərəkətə keçməyə sövq etməyə çalışır.

Beləliklə, apardığımız təhlillər hadisələrin bir neçə ssenari üzrə inkişaf edə bilməsini düşünməyə əsas verir:

"Qələbəyə bərabər heç-heçə" ssenarisi. Bu ssenaridə Ermənistan Azərbaycanla hərbi əməliyyatları dövlətlərarası sərhədlər boyunca eskalasiya etmək və regional təhlükəsizliyə təhdid etmək məqsədi güdür. Heç şübhəsiz, Cənubi Qafqazda Ermənistan ilə Azərbaycan arasında yenidən hərbi əməliyyatların bərpası Rusiya, İran və Türkiyənin, o cümlədən ABŞ-in maraqlarına cavab vermir. Türkiyəni çıxmaq şərtilə, adı çəkilən dövlətlər Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin dondurulmuş vəziyyətdə qalmasında maraqlıdır. Çünki belə riskli regionda, eskalasiya olunmuş genişmiqyaslı və uzunsüən münaqişə arzuolunmazdır. Belə ki, genişmiqyaslı müharibə hər iki ölkənin iqtisadiyyatına ciddi zərbə vura bilər. Bundan əlavə, belə bir həssas regionda irimiqyaslı müharibə asanlıqla qonşu ölkələrə yayıla bilər. Odur ki, belə bir riskə nə döyüşən tərəflərin, nə də yuxarıda adı çəkilən ölkələrin gedəcəyi ehtimal olunmur.

Məlumdur ki, Cənubi Qafqaz Rusiya üçün "həyatı mühüm məkan" hesab edilir və geosiyasi və

geostrategiya baxımından onun təhlükəsizliyi, iqtisadi mənfəətləri və siyasi hədəfləri üçün böyük əhəmiyyətə malikdir. Bu gün gözləmə mövqeyində dayanmasına baxmayaraq, gec-tez Rusiyanın bu münaqişənin dayandırılması istiqamətində əməli addımlar atacağı istisna edilmir. Bu da N.Paşinyana arxayın şəkildə qismüddətli hərbi avantüra həyata keçirməyə imkan verir.

Bu ssenaridə N.Paşinyanın qazancı nə ola bilər? O, yeni münaqişə ocağı yaratmaqla diqqəti Dağlıq Qarabağda işğal edilmiş ərazilərdən yayındırmağa, status məsələsi ilə bağlı danışıqları arxa plana keçirməyə, münaqişə bölgəsində mövcud status-kvonu saxlamağa nail olmağa çalışır. Bu plan Rusiyanın Krımın setsessiyasından sonra yürütdüyü siyasəti xatırladır. 2014-cü ildə Krımın ilhaqından sonra Rusiya beynəlxalq təzyiqləri neytrallaşdırmaq məqsədilə Ukraynanın cənubunda LXR (LNR) və DXR (DNR) kimi separatçı qurumlar yaratmış və hərbi-siyasi proseslərin ağırlıq mərkəzini ora keçirmişdir.

Bu ssenaridə Ermənistanın mərkəzi planlarından biri də Rusiya - Türkiyə əlaqələrinə ciddi ziyan vurmaqdır. Belə ki, 17 iyulda Minskdə genişləndirilmiş Avrasiya Hökumətlərarası Şurasının toplantısında N.Paşinyan Rusiyanın baş naziri M.Miçustinlə ilə görüşündə son insidentin üçüncü tərəfin təhriki ilə baş verdiyini dilə gətirib. Şübhə yox ki, Ermənistanın baş naziri Türkiyəni nəzərdə tutur. O, bu fikirləri səsləndirməklə Rusiya-

nı qıcıqlandırmağa və onu Cənubi Qafqazda Türkiyə ilə üz-üzə qoymağa sövq etməyə çalışır.

"Təhrik edilən müharibə" ssenarisi. Bu ssenaridə Ermənistan xarici havadarları tərəfindən hazırlanmış planın icraçısı qismində çıxış edə bilər. Hərbi insidentin obyekt qismində Azərbaycanın Tovuz rayonun seçilməsi belə bir ehtimalın irəli sürülməsinə rəvac verir. Bu rayonun Ermənistanla 69 km, Gürcüstanla 23 km sərhədi var. Tovuz Azərbaycan Respublikasının şimal-qərbində əlverişli iqtisadi coğrafi mövqeyə malikdir. Rayon ərazisindən Azərbaycan üçün həyatı əhəmiyyət kəsb edən "Bakı-Tbilisi-Ceyhan" neft kəməri və "Bakı-Tbilisi-Ərzurum" qaz kəməri və Böyük İpək Yolu keçir. Digər tərəfdən ölkəmizin şimal-qərb ərazilərinin, xüsusən də Azərbaycan-Gürcüstan dövlətlərarası sərhədlərinə yaxın Qazax və Ağstafa rayonlarının tələyində bu ərazinin mühüm rol oynaması inkar edilə bilməz. Xarici qüvvələr Ermənistanın destruktiv rolundan istifadə etməklə, regionda xaos proseslərə yeni nəfəs verməyə, transkontinental layihələrin fəaliyyətini iflic etməyə, Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə strateji tərəfdaşlığını zəiflətməyə, NATO ilə Cənubi Qafqaz ölkələri arasında əməkdaşlığa mane olmağa nail ola bilər. N.Paşinyan rejimi isə göstərdiyi xidmətlərin müqabilində öz legitimliyini möhkəmləndirə, siyasi opponentlərini zəiflədə, regionda erməni separatizminin fəaliyyət coğrafiyasını genişləndirə və onun xarici-siya-

si resurslarını zənginləşdirə bilər.

"2016 postaprel ssenarisi" Ermənistan üçün gözləntilərin əksinə olan hərbi-siyasi şəraitin formalaşması ilə nəticələnə bilər. Bu ssenaridə Ermənistan ikili oyun aparması ucbatından ən yaxın müttəfiqi tərəfindən "cəzalandırılacaq", dəstəksiz qala, işğal altında saxladığı bəzi əraziləri və ya strateji yüksəklikləri əldən verməyə məcbur edilə və son nəticədə siyasi hakimiyyət dəyişikliyi ilə üzləşə bilər. Hadisələrin bu ssenari üzrə başa çatması ən yaxşı halda N.Paşinyanın hakimiyyətdə qalması, ölkədə siyasi müxalifətə və narazı xalq kütlələrinə qarşı repressiya siyasətini davam etdirməsi, antirusiya təbliğatının aparılması (Rusiya və KTMT ilə strateji müttəfiqliyinin gələcək perspektivlərinin yenidən nəzərdən keçirilməsi) və yeni strateji müttəfiq (Qərblə əməkdaşlığın intensivləşməsi) axtarışını sürətləndirə bilər.

Ən pis halda isə N.Paşinyan hakimiyyətinin xarici və daxili siyasətinin fiaskoya uğraması, Ermənistanda ictimai-siyasi sabitliyin pozulması, mövcud iqtidarın istefası və rusiyayönlü qüvvələrin yenidən hakimiyyət qaytması ilə nəticələnə bilər.

newtimes.az

Zəfər Nəcəfov,
Beynəlxalq münasibətlər
üzrə mütəxəssis, Silahlı
Qüvvələrin Hərbi Akademiyasının baş müəllimi

"168.am": "Ermənistanın Xüsusi İstintaq Xidmətində xaos hökm sürür"

Ermənistan Xüsusi İstintaq Xidmətində əsl qarışıqlıq var və müstəntiq Borya Çilingaryan çıxılmaz vəziyyətdə qalıb. SİA Ermənistanı məxsus mətbuat səhifələrində yayımlanan məlumatlara istinadən xəbər verir ki, bu barədə 168.am öz mənbələrinə istinadən yazır.

Nəşrin istintaq orqanındakı bir mənbəsinə görə, Dövlət Xidmətləri Tənzimləmə Komissiyasının keçmiş sədri Robert Nazaryan bütün gün ərzində Ermənistanın üçüncü prezidenti Serj Sarkisyanı qarşı ifadə verməyə razı salınmayıb, buna görə müstəntiq Çilingaryan Nazaryanın qanun pozuntusu ilə 72 saat tutulması barədə başqa seçimi olmayan qərar qəbul etməli olub.

Fakt budur ki, 2018-ci ildə qəbul edilmiş amnistiya aktına əsasən, Robert Nazaryan Cinayət Məcəlləsinin bu maddələri ilə ittiham olunaraq həbs edilə bilməz və buna görə altı ildən çox olmayan cəza nəzərdə tutulur, hansiki Cinayət Məcəlləsi-

nin 308-ci maddəsinin 2-ci hissəsi də bunu tələb edir. Bu səbəbdən, Xüsusi İstintaq Xidmətinin müstəntiqi Robert Nazaryanın həbsi ilə bağlı hələ məhkəməyə ərizə təqdim etməyib və indi düzəliş edilmiş maddə ilə Robert Nazaryana qarşı ittiham irəli sürülməsinin mümkünliyünü nəzərdən keçirilir, lakin hələ də bunun üçün əsas tapa bilmirlər. Xatırladaq ki, Xüsusi İstintaq Xidməti başqa bir maddə ilə Robert Nazaryana qarşı ittiham irəli sürə bilməzsə, onu sərbəst buraxmaq məcburiyyətində qalacaq.

İşsizlikdən sığorta ödənişi alanların sayı artırılacaq

Bu il ərzində ölkədə işsizlikdən sığorta ödənişi alanların sayının artırılması nəzərdə tutulur. SİA-nın məlumatına görə, bunu Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev bildirib. Nazir işsiz şəxslərin sosial müdafiəsində mühüm dəstək kimi işsizlikdən sığorta ödənişlərinin də əhatə dairəsinin genişlənməsinə deyib.

O bildirib ki, həmin ödənişin təyinat şərtlərinin yumşaldılması üçün hazırlanmış qanun layihəsi artıq parlamentdə müzakirə olunur. Layihə qəbul edildikdə, bu, işsizlikdən sığorta ödənişi alanların sayının artırılmasına, cari il üçün həmin sayın artıq 20 minə çatdırılmasına imkan verəcək.

İlin sonunadək şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə 946 mənzil veriləcək

Şəhid ailələrinin, Qarabağ müharibəsi əlillərinin sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması, onların mənzillə və fərdi evlərlə təminatı davam etdirilir. SİA-nın məlumatına görə, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə 2018-ci ildə 626, 2019-cu ildə 934 mənzil və fərdi ev verilib. 2020-ci ildə isə 1500 mənzil və fərdi ev verilməsi nəzərdə tutulub. Onlardan artıq son 20 gün ərzində 250 mənzil olmaqla, ümumilikdə 554 mənzil verilib. Digər mənzillər və fərdi evlərin isə ilin sonunadək verilməsi planlaşdırılır. Ümumilikdə indiyə kimi şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə 8142 mənzil və fərdi ev verilib.

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişilini yap.org.az-a müsahibəsi

- Tahir müəllim, Milli Məclisin növbədənəkar sessiyasında 2020-ci ilin dövlət büdcəsi haqqında qanun layihəsinə dəyişikliklər edildi. Bu dəyişikliklər hansı zərurətdən irəli gəlir?

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən "Büdcə sistemi haqqında" Qanununun 23-cü maddəsinə müvafiq olaraq "Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Qanuna dəyişikliklər edilməsi barədə Qanun layihəsi ilə birlikdə 2020-cü il üçün Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun büdcəsi və işsizlikdən sığorta fondunun büdcəsi haqqında Qanunlara dəyişikliklər edilməsi barədə Qanun layihələri Milli Məclisə təqdim olunmuşdur. Dəyişikliklər parlamentdə geniş müzakirə edilərək qəbul olunub.

Əvvəlcə onu qeyd etmək istərdim ki, adı çəkilən qanun layihələri qəbul olunarkən 2020-ci il üçün proqnozlaşdırılan iqtisadi şərait bu günkü realitədən xeyli fərqlənmişdir. Belə ki, layihələrin qəbulu zamanı 2020-ci ildə ÜDM-in 3%, qeyri-neft sektorunun 3.8% artacağı, neftin orta illik qiymətinin 60-65 dollar olacağı, ixracın 3.8%, idxalın isə 1.5% artacağı proqnozlaşdırılmışdı. 2020-ci ilin ilk 2 ayının göstəriciləri, xüsusilə də bu dövrdə ÜDM-in 3%, qeyri-neft sektorunun 11% artması pronozların özünü doğruldacağını deməyə əsas verirdi. Lakin 2020-ci ildə yeni növ koronavirus infeksiyasının (COVID-19) dünyada sürətlə yayılması insanların ənənəvi həyat tərzini kökündən dəyişmiş, global miqyasda səhiyyə sistemlərinin ağır sınaqla üz-üzə qoymuş, global iqtisadiyyatda neqativ meyillərin artmasına və başlıca istehlak tələbin kəskin çökməsinə gətirib çıxarmışdır.

Bununla bağlı cari ilin mart ayından başlayaraq dünya bazarında neftin qiyməti xeyli ucuzlaşmışdır. Beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən neftin qiyməti ilə bağlı proqnozlara yenidən baxılaraq 2020-ci il üçün neftin orta qiymətinin 40-45 dollar arasında olacağı proqnozlaşdırılır. Beynəlxalq Valyuta Fondu dünya iqtisadiyyatının 3 faiz azalmasına dair cari ilin aprel ayındakı proqnozunu iyun ayında 4,9 faizə dək pisləşdirmişdir. Bununla yanaşı, Fond 2021-ci ildə dünya iqtisadiyyatının sürətli bərpa olunması proqnozunu yeniləyərək, daha mülayim artımla əvəzlemişdir. Bu ilin 2-ci rübündə ABŞ iqtisadiyyatı 30%, Avropa Birliyi iqtisadiyyatı 10% azalmış, ölkələrin xarici borcları kəskin artmışdır. Adı çəkilən proseslər Azərbaycan iqtisadiyyatından da yan keçməmiş, ölkəmizin xarici valyuta daxilolmalarının azalmasına və tədiyə balansının pisləşməsinə səbəb olmuşdur. Bu ilin mart ayından başlayaraq pandemiya ilə bağlı tətbiq edilən karantin rejimi və sosial təcrid tədbirləri ölkədə işgüzar fəallığın zəifləməsinə səbəb olmuş, iqtisadiyyatın əksər sahələrinin inkişafına mənfi təsir göstərmişdir. Bu ilin 6 ayının nəticələrinə görə Azərbaycanda ÜDM 2.7%, qeyri-neft sektoru 2.5%, ixracın həcmi 23%, idxalın həcmi isə 28% azalmışdır. Pandemiyanın bitməsi ilə bağlı qeyri-müəyyənliyin davam etməsi iqtisadiyyatın kiçilməsi üçün ciddi təzyiqlər yaratmaqdadır.

Amma bununla yanaşı kənd təsərrüfatı,

Dəyişikliklər dövlət büdcəsinin çevikliyini daha da artıracaq, az itki və sürətli bərpa üçün sosial-iqtisadi sahələri lazımı maliyyə mənbələri ilə təmin edəcək

qeyri-neft sənayesinin artması, əmək haqqı fondunun böyüməsi, orta aylıq əmək haqqının artması, inflyasiyanın minimum həddə cilovlanması yaxşı xəbərləndir. Bu zəmində qeyri-neft gəlirlərinin azalması və digər maliyyələşmə mənbələrinin daralması dövlət büdcəsinin icrasında ahəngdarlığın, habelə onun gəlirləri və xərcləri arasında tarazlığın pozulması təhlükəsini yaratmışdır. "Büdcə sistemi haqqında" Qanunun 23.3-cü maddəsinə əsasən Dövlət büdcəsinin icrası prosesində büdcənin gəlirləri və xərcləri arasında tarazlığın pozulması təhlükəsi yarandıqda may ayının 15-dən tez və oktyabr ayının 15-dən gec olmayaraq cari ilin dövlət büdcəsinə yenidən baxılması barədə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi qarşısında məsələ qaldırıla bilər. "Büdcə sistemi haqqında" Qanunun 23.4-cü maddəsinə əsasən dövlət büdcəsinin icrasında ahəngdarlığın, habelə onun gəlirləri və xərcləri arasında tarazlığın pozulması təhlükəsi yarandıqda büdcənin təsdiq olunmuş xərclərinin çatışmayan hissəsinin təmin edilməsi məqsədilə büdcə qaydasının tətbiqinin dayandırılması barədə qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında oktyabr ayının 25-dən gec olmayaraq məsələ qaldırıla bilər.

Təqdim edilmiş qanun layihələri və müşayiət edici sənədlər dövlət büdcəsi haqqında qanunun tələblərinə cavab verir. Layihələrə Hesablama Palatası tərəfindən rəy alınmışdır. Qısa müddətdə hazırlanan rəy forma və məzmunca səmərəli olmuşdur. İlin birinci yarımiliyində dövlət büdcəsinin müsbət icrası müşahidə olunsada, makroiqtisadi vəziyyəti səciyyələndirən göstəricilər ilin ikinci yarısında dövlət büdcəsinin maliyyə təminatı ilə bağlı əhəmiyyətli problemlərin yaranacağını təxmin edir. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin təqdim etdiyi proqnoza əsasən "Azəri Layt" markalı xam neftin bir barelinin satış qiyməti büdcədə təsdiq olunmuş 55 ABŞ dolları proqnoza qarşı 35 ABŞ dolları səviyyəsinə endirilir, il üzrə ümumi daxili məhsulun azalması 5,0 faiz təşkil edəcəkdir.

- Dəyişikliklər dövlət büdcəsinin gəlir və xərc hissəsində özünün əksini necə tapır?

- Azərbaycan Prezidenti Nazirlər Kabinetinin 2020-ci ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasında ölkənin müdafiə və təhlükəsizliyinin daha da gücləndirilməsi, pandemiyanın diktə etdiyi yeni çağırışlar fonunda səhiyyə sahəsinin artan ehtiyaclarının ödənilməsi, sosial və iqtisadi dəstək tədbirlərinin davam etdirilməsi və digər zəruri dövlət vəzifələrinin maliyyələşdirilməsi ilə əlaqədar olaraq əlavə maliyyə təminatının formalaşdırılması üçün hökumət qarşısında bir sıra mühüm vəzifələr qoymuşdur. Yeni çağırışlar kontekstində dövlət büdcəsinin xərcləri üzrə əlavə tələbat 1 milyard 372 milyon manat məbləğində qiymətləndirilmişdir. Beləliklə, dövlət büdcəsinin gəlirlərinin azalması, xərclərinin isə əlavə artması nəticəsində 2 milyard 299 milyon manat məbləğində maliyyə təminatı olmayan xərcləri formalaşdırmışdır.

Dövlət büdcəsi qarşısında duran yeni çağırışların təmin olunması və büdcənin gəlir və xərcləri arasında tarazlığın bərqərar edilməsi məqsədi ilə büdcə qaydasının tətbiqini müvəqqəti dayandırmaqla cari ildə yumşaq kontinuitet büdcə siyasətinin həyata keçirilməsini zəruri etmişdir. Bununla əlaqədar "Büdcə sistemi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 23-cü maddəsinə müvafiq olaraq dövlət və icmal büdcələrinə yenidən baxılması ehtiyacı yaranmışdır. Təqdim edilmiş layihədə dövlət büdcəsinin qeyri-vergi və rüsum daxilolmalarının 880,0 milyon manat artırılması (bunun 850,0 milyon manatını Dövlət Neft Fondundan əlavə transfert, 30,0 milyon manatını isə sair daxilolmalar təşkil edəcəkdir), dövlət büdcəsinin bir sıra xərclərinin ixtisarı və bəzi xərclər üzrə gözlənilən qənaət nəticəsində 774,0 milyon manat məbləğində qəna-

ət edilən vəsait və dövlət büdcəsinin kəsirinin 645,0 milyon manat məbləğində əlavə artırılması təklif olunmuşdur. Dövlət büdcəsinə təklif edilən dəyişikliklərə uyğun olaraq dövlət büdcəsinin gəlirləri 24 milyard 124 milyon manat (mövcud gəlirdən 10,5 milyon manat az), xərcləri 27 milyard 492 milyon manat (mövcud xərclərdən 598,0 milyon manat çox), dövlət büdcəsinin kəsiri 3 milyard 368 milyon manat (mövcud kəsirdən 608,0 milyon manat çox) təşkil edəcəkdir.

Yenilənmiş icmal büdcənin gəlirləri 21 milyard 676 milyon manat (mövcud 27552,0 milyon manat gəlirdən 5876,5 milyon manat az), xərcləri isə 30 milyard 111 milyon manat (mövcud 29 milyard 488 milyon manat xərclərdən 623,0 milyon manat çox), icmal büdcəsinin kəsiri 8 milyard 436 milyon manat (mövcud 1 milyard 936 milyon manat kəsirdən 6 milyard 500 milyon manat çox) təşkil edəcəkdir. Beləliklə, 2020-ci ildə düzəldilmiş dövlət büdcəsi gəlirlərinin 12 milyard 200 milyon manatı və ya 50,6 faizi Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondundan transferin (təsdiq olunmuş proqnoza nisbətən 850,0 milyon manat və ya 7,5 faiz çox), 7 milyard 190 milyon manatı və ya 29,8 faizi Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin xətti ilə daxilolmaların (təsdiq olunmuş proqnoza nisbətən 685,0 milyon manat və ya 8,7 faiz az), 3830,0 milyon manatı və ya 15,9 faizi Dövlət Gömrük Komitəsinin xətti ilə daxilolmaların hesabına olacaqdır (təsdiq olunmuş proqnoza nisbətən 170,0 milyon manat və ya 4,3 faiz az). Dövlət büdcəsinin gəlirləri üzrə azalmanın (fiziki şəxslərin gəlir vergisi, mənfəət vergisi, əlavə dəyər vergisi, sadələşdirilmiş vergi, dövlət rüsumu, aksizlər üzrə) əsas səbəbi əmək haqqı fondunun, sahibkarlıq subyektlərinin gəlirlərinin, istehlakın, daxili bazarda neft məhsullarına tələbatın, dövlət rüsumu tutulmalı olan xidmətlərin və hüquqi hərəketlərin azalması, həmçinin pandemiya ilə bağlı bir sıra vergilər üzrə müvəqqəti güzəştlərin tətbiqi ilə bağlıdır.

Xərclərlə əlaqədar qeyd olunmalıdır ki, bütlükdə əlavə tələb olunan 1 milyard 372 milyon manat zəruri xərclərin aşağıdakı əsas istiqamətlər üzrə istifadəsi təklif olunur: ölkənin müdafiə qabiliyyətinin və milli təhlükəsizliyinin daha da artırılması, pandemiya qarşı mübarizə ilə bağlı əvvəlcədən proqnozlaşdırılması mümkün olmayan əlavə xərclərin örtülməsi və digər zəruri xərclərin maliyyə təminatı üçün yaradılmış ehtiyat vəsait 465,0 milyon manat; səhiyyə sahəsi üzrə əlavə tələbatın ödənilməsi üçün 369,0 milyon manat; pandemiya ilə əlaqədar sosial müdafiə və sosial təminat üzrə maliyyə dəstəyinin davam etdirilməsi üçün 238,0 milyon manat; iqtisadi dəstək üzrə tədbirlərin maliyyə təminatı, o cümlədən dövlət şirkətlərinə, sahibkarlara maliyyə dəstəyinin davam etdirilməsi üçün 237,0 milyon manat; cari ildə bir sıra təşkilatlar üzrə artırılmış əmək haqlarının maliyyə təminatı və vakant vəzifələrin komplektləşdirilməsi üçün 37,3 milyon manat; "ASAN xidmət" üzrə elektron hökumətin tətbiqinin maliyyə təminatı (7,0 milyon manat), və s. proqnozlaşdırılır. 2020-ci il yenidən baxılacaq dövlət büdcəsinin xərclərinin 18 milyard 47 milyon manatı və ya 65,6 faizi cari xərclərə yönəldiləcəkdir. Xərclərin 7 milyard 719 milyon manatı və ya 28,1 faizi əsaslı xərclərə, 1 milyard 726 milyon manatı və ya 6,3 faizi dövlət borcuna və öhdəliklərinə xidmətlə bağlı xərclərə yönəldiləcəkdir (təsdiq olunmuş proqnoza nisbətən 102,0 milyon manat və ya 5,6 faiz az). 2020-ci il düzəldilmiş dövlət büdcəsinin yerli gəlirləri 765,0 milyon manat nəzərdə tutulur ki, bu da təsdiq olunmuş göstəriciyə nisbətən 33,0 milyon manat və ya 4,1 faiz az, xərcləri isə 815,0 milyon manat və ya təsdiq edilmiş göstəriciyə nisbətən 35,0 milyon manat və ya 4,1 faiz azdır. Azalma yerli xərclərdən maliyyələşən məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin (uşaq baxçaları və körpələr evi) fəaliyyətinin dayandırılması nəticəsində bir sıra xərclər üzrə qənaət olunmuş vəsaitin təyinatının də-

yişdirilərək digər istiqamətlərə yönəldilməsi ilə bağlıdır.

- Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiəsi Fondunun gəlirləri və xərcləri haqqında nə deyə bilərsiniz?

- Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında

Dövlət Sosial Müdafiəsi Fondunun gəlirləri və xərcləri bərabər olmaqla 4 milyard 785 milyon manat məbləğində proqnozlaşdırılır ki, bu da cari ilin təsdiq edilmiş proqnozu ilə müqayisədə 41,0 milyon manat və ya 0,8 faiz azdır. Azalma əsasən xərclərin optimallaşdırılması, əmək pensiyalarının və sosial müavinətlərin hesablanması, ödənilmədə nəzarətin və şəffaflığın daha da artırılması hesabına formalaşmışdır. Qeyd olunmalıdır ki, cari ilin əvvəlinə Fondun hesabında formalaşan 197,0 milyon manat sərbəst vəsaitin qalığının Fondun gəlirlərinə daxil edilməsi və xərclər üzrə yaranan 41,0 milyon manat qənaət olunmuş vəsait də nəzərə alınmaqla - cəmi 238,0 milyon manat vəsait hesabına dövlət büdcəsindən Fonda ayrılan trasfərtin məbləği həmin məbləğ qədər azaldılaraq əvvəldə qeyd olunduğu kimi pandemiya ilə əlaqədar sosial müdafiə və sosial təminat sahələri üzrə maliyyə dəstəyinin davam etdirilməsinə yönəldilir.

İşsizlikdən Sığorta Fondunun gəlirləri və xərcləri bərabər olmaqla 151,0 milyon manat nəzərdə tutulur ki, bu da cari ilin təsdiq edilmiş proqnozu ilə müqayisədə 23,0 milyon manat və ya 18,0 faiz çoxdur. Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinin gəlir və xərcləri 1,7 milyon manat və ya 0,3 faiz artırılaraq 483,8 milyon manat məbləğinə çatdırılır. Naxçıvan Muxtar Respublikasına dövlət büdcəsindən ayrılan dotasiya 1,7 milyon manat artırılır və 370,6 milyon manat təşkil edəcəkdir.

- Tahir müəllim, pandemiya şəraitində büdcə dəyişikliklərinin əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

- Bu dəyişikliklər mövcud şəraitinin yaratdığı zərurətdən irəli gəlməklə, qarşıdakı çağırışlara cavab vermək baxımından da məqbul hesab edilə bilər. Dəyişikliklər böhran dövründə dövlət büdcəsinin çevikliyini daha da artıracaq, az itki və sürətli bərpa üçün sosial-iqtisadi sahələri lazımı maliyyə mənbələri ilə təmin edəcəkdir. Bütün bunlarla yanaşı hesab edirik ki, bu böhran zamanı üzleşdiyimiz çətinliklər növbəti büdcənin qəbulu zamanı fərqli alətlərdən istifadəni və ya mövcud alətləri daha da təkmilləşdirməyi zəruri edəcəkdir. Belə ki, büdcə xərclərinin tərkibində qorunan xərclərin həcmi böyük olması büdcə gəlirlərinin təmin olunmasında daha dayanıqlı mənbələrin tapılmasını zəruri etməkdədir. Bu məqsədlə DNF-nun vəsaitlərinin funksiyalarını yenidən baxılması məqsədində uyğun hesab edirik.

Büdcə kəsirinin maliyyələşdirilməsi mənbələrindən biri kimi daxili borclanma imkanlarına baxılmasını zəruri hesab edirik. Hazırda daxili borcun həcmi 1.4 mlrd. manat olmaqla ÜDM-in cəmi 2%-ni təşkil edir. Bu həm inkişaf etmiş, həm də inkişaf etməkdə olan ölkələrlə müqayisədə kifayət qədər aşağı göstəricidir. Daxili dövlət borcunun aşağı səviyyəsi global pandemiya qaynaqlanan beynəlxalq iqtisadi böhranın milli iqtisadiyyata təsirini yumşaltmaq üçün daxili borc alətlərindən istifadə etməyə şərait yaradır. Daxili borclanmanın artırılması büdcənin maliyyələşdirilməsi ilə yanaşı, qiymətli kağızlar bazasının inkişafını da dəstəkləyə bilər.

Büdcə qaydasının dayanması zərurətdən doğsa da, bu qaydaların təkmilləşməsinə və yenisinin qəbul olunmasına ciddi ehtiyac vardır. Büdcə xərclərinə nəzarətdə yeni innovativ və proaktiv üsullardan istifadə edilməsi günün zərurətinə çevrilməkdədir.

“Prezidentin rəhbərliyi ilə görülmə məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində koronavirusla mübarizədə yenidən müsbət dinamika əldə olunub”

Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə keçirilən müşavirələr, iclaslar, etdiyi çıxışlar, söylədiyi nitqlər özü bir tarixdir, tarixə çevrilir, tarixə həkk olunur. Çünki hər birində xalqın, dövlətin, yerləşdiyimiz bölgənin, regionun, bütövlükdə dünyanın taleyüklü məsələləri ilə bağlı dərin, məzmunlu, geniş və əhatəli fikirlər səsləndirilir, mesajlar verilir. Hər biri də inkişafa, tərəqqiyə, sülhə, təhlükəsizliyə, insan sağlamlığının və rahatlığının təmin edilməsinə yönəlmiş fikirlər, mesajlar, bəyanatlardır.

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədr müavini, filologiya elmləri doktoru, professor Jalə Əliyeva bildirib.

Deputat qeyd edib ki, avqustun 6-da ölkəmizdə koronavirus pandemiyası ilə mübarizə sahəsində görülmə tədbirlər və sosial-iqtisadi vəziyyətlə bağlı videoformatda keçirilən müşavirədə dövlətimizin başçısının həm giriş, həm yekun nitqləri, səsləndirdiyi fikirlər, mesajlar bir daha deyilənlərin təsdiqi oldu. “Prezident İlham Əliyev bütün dünyanı, o cümlədən ölkəmizi cənginə almış “gözəgörünməz düş-

mən”, “çağırılmamış qonaq” olan koronavirus pandemiyasının yaşandığı ötən 5 aya, görülmə işlərə, atılan addımlara bir daha nəzər salaraq, ümumi mənzərəni gözəl önündə canlandırmış oldu. Bəli, Azərbaycan koronavirus pandemiyasının qarşısının alınması, onun genişlənməsinə imkan verilməməsi istiqamətində böyük işlər görüb. Dövlətimizin gördüyü işlər, atdığı bu addımlar hər bir dövlət üçün nümunə ola bilər. Pandemiyanın xüsusilə, iqtisadi inkişafa, iqtisadiyyata böyük zərblər vurmasına rəğmən, Azərbaycan dövlətinin bu çətin və ağır situasiyada

da başlıca, əsas xətti, hədəfi Azərbaycan vətəndaşları, onların sağlamlığı, təhlükəsizliyi, bu bələdan az maddi və mənəvi itkilərlə çıxması olub və bunlara da nail olunub. “Bundan sonra da insanların sağlamlığının qorunması üçün bütün lazımi tədbirlər görülmə. Mən bir daha qeyd etmək istəyirəm, - bunu dəfələrlə demişəm və Azərbaycan xalqı mövqeyimizi bilir, - bizim üçün birinci məsələ insanların həyatı, onların sağlamlığıdır”, - deyən dövlətimizin başçısı çıxışında onu da bildirib ki, son aylar ərzində görülmüş işlərə baxmaq kifayət edər ki, hər kəs görsün nə qə-

dər böyük işlər görülmə. Yəni, təqribən 5 milyona yaxın insan geniş sosial paketlə əhatə olunub, 760 min insana lazımi maliyyə dəstəyi göstərilib və onların iş yerləri qorunub. Həmçinin son bir neçə ay ərzində 600 mindən çox insana 190 manat birdəfəlik müavinət verilib və hazırda Azərbaycanın 13 şəhər və rayonunda sərt karantin rejimi tətbiq edilir ki, həmin rayonların bu kateqoriyaya aid insanlarına avqust ayında da 190 manat birdəfəlik müavinət ödəniləcək. Bununla bağlı çıxışında dövlətimizin başçısı hökumətə, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə müvafiq tapşırığını verdi. “Bu, bizim niyyətimizi, siyasətimizi göstərir. Onu göstərir ki, siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Bütün bunlar realıqdır və bu reallığı biz özümüz yaradıq, heç kimdən yardım almadan, maliyyə dəstəyi almaq üçün heç bir beynəlxalq maliyyə qurumuna müraciət etmədən. Baxmayaraq ki, bu gün dünya ölkələrinin mütləq əksəriyyəti maliyyə yardımı üçün müraciət edib. Biz öz gücümüzə arxalanırıq. Biz bu imkanları xalqımızın istedadı və düşünülmüş siyasət nəticəsində əldə etmişik”, - deyən çıxışına davam edən Prezident, həmçinin 2020-ci ilin dövlət büdcəsində aparılan dürləşdirməyə, dəyişikliklərə toxunaraq qeyd etdi ki, neftin qiyməti 55 dollar yox, 35 dollar səviyyəsində götürülməsi nəzərdə tutulur və bunun özü də Azərbaycan dövlətinin istənilən böhrana hazır olduğunu göstərir”.

Son illər Azərbaycanın bütün sahələrdə olduğu kimi, iqtisadi sahədə də böyük uğurlara imza atıldığını, global əhəmiyyətli layihələri icra etdiyini vurğulayan Jalə Əliyeva bildirib: “Möhkəm təməl üzərində qurulan iqtisadiyyatımız imkan verir ki, istənilən böhranla əlaqədar düzgün addımlar ataq. Neftin qiyməti 35 dollar səviyyəsində olsa da, Azərbaycan bütün sosial öhdəlikləri yerinə yetirəcək, ölkəmiz üçün lazım olan infrastruktur layihələrini icra ediləcək, ölkəmizin hərbi potensialı möhkəmləndiriləcək. Bəli, bu addımı yalnız Prezident İlham Əliyev kimi böyük cəsarətə, güclü iradəyə malik olan bir lider ata bilər”.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən məqsədyönlü və operativ qabaqalayıcı tədbirlərin, o cümlədən xüsusi karantin rejiminin və sərtləşdirilmiş tədbirlərin həyata keçirilməsi nəticəsində koronavirusla mübarizə sahəsində yenidən müsbət dinamikanın əldə olduğunu söyləyən Jalə Əliyeva qeyd edib ki, dövlətimizin başçısı müşavirədəki çıxışında bir daha hər bir kəsi məsuliyyətli olmağa, koronavirus pandemiyasının aradan qaldırılması ilə bağlı görülmə işlər nəticəsində əldə edilən müsbət dinamikayı qoruyub, saxlamağa dəvət edərək dedi: “Əldə edilmiş nəticələr, eyni zamanda, xəstəliyin nəzarət altında saxlanması bizi sakitləşdirməməlidir. Mən bir daha qeyd etmək istəyirəm, üç həftə ərzində müsbət dinamika onu göstərir ki, bütün addımlar düzgün istiqamətdə atılmışdır. Karantin rejiminin əsas məqsədi ondan ibarətdir ki, biz insanlarımızı bu xəstəlikdən qoruyaq, onların həyatını qoruyaq, sağlamlığını qoruyaq və bəlaləklə, bu vəziyyətdən az itkilərlə çıxmaq”.

Deputat qeyd edib ki, bu bələdan tezliklə birlikdə xilas olmaq, qurtulmaq istəyiriksə, bu dönmədə də səbirli, təmkinli, soyuqqanlı olmalı, Operativ Qərargahın, TƏBİB-in, mütəxəssislərin bütün tövsiyələrinə, çağırışlarına, qərarlarına bir nəfər kimi, əməl etməliyik. İnanıram və əminəm ki, biz bunu da bacaracağıq və birlikdə daha da güclü olacağıq.

“Hər bir ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının qiymətləndirilməsində nəzərə alınmalı olan faktorlardan biri də əhalinin sosial rifah amilidir. Məhz ölkə Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi sosial-iqtisadi siyasətin başlıca hədəfləri ölkəmizin zəngin dövlətə çevrilməsi, əhalinin daha yaxşı yaşamasına nail olmaqdan ibarətdir. Elə 2020-ci ilin büdcəsi çox peşəkarlıqla, reallıqla, ölkəmizdə və dünyamızda yaşananlar nəzərə alınmaqla, mükəmməl şəkildə hazırlanıb və dinamik, sıçrayışlı inkişaf yolunda inamla, qətiyyətlə addımlayan Azərbaycanın, Azərbaycan xalqı və dövlətinin maraqlarına, istəklərinə tam cavab verir”. Bu fikirləri Milli Məclisin deputatı Məşhur Məmmədov “SƏS” qəzetinə açıqlamasında bildirib.

Millət vəkili Prezident İlham Əliyev ölkəmizdə koronavirus pandemiyası ilə mübarizə sahəsində görülmə tədbirlər və sosial-iqtisadi vəziyyətlə bağlı videoformatda keçirdiyi müşavirədə çıxışı zamanı Azərbaycanda iqtisadi və sosial məsələlərlə bağlı bildirdi ki, bu məsələlər öz həllini tapır: “Azərbaycanda iqtisadi və sosial məsələlər öz həllini tapır. Sadəcə olaraq, son aylar ərzində görülmüş işlərə baxmaq kifayət edər ki, hər kəs görsün nə qədər böyük işlər görülmə”.

M.Məmmədov dövlət başçısının çıxışı zamanı görülmə işlərin böyük olduğunu deyərək vurğulayıb ki, məhz 5 milyona yaxın insanın geniş sosial paketlə əhatə

olunması reallığın göstəricisidir: “Dövlət başçısı çıxışı zamanı bildirdi: “Biz təqribən 5 milyona yaxın insanı geniş sosial paketlə əhatə etdik. Dövlət sektorunda çalışan 900 min insanın böyük əksəriyyəti faktiki olaraq işləmir, ancaq dövlət tərəfindən əməkhaqqı alır”.

M.Məmmədov onu da bildirdi ki, məhz dövlət tərəfindən göstərilən dəstəyin nəticəsində yüz minlərlə insan əmək haqqı alır, bu məqsədlər üçün isə böyük maliyyə resursları xərclənir: “Ölkə Prezidenti vidofarmatda keçirilən müşavirədə də bu məsələ barədə geniş məlumat verərək bildirdi: “Əlbəttə ki, bu məqsədlər üçün böyük maliyyə resursları xərclənilir. 600 min işsiz insan, o cümlədən qeyri-formal məşğulluqda fəaliyyət göstərən və müvəqqəti olaraq öz işini itirən, aztəminatlı təbəqəyə aid olan insan dövlət tərəfindən qayğı ilə əhatə olunubdur. Onlara artıq bir neçə ay ərzində 190 manat müavinət verilir. Hesab edirəm ki, bu sosial dəstək bundan sonra da davam etdirilməlidir. Hazırda

Məşhur Məmmədov: “Xalqın sosial rifahı Prezidentin prioritet siyasətidir”

Azərbaycanın 13 şəhər və rayonunda sərt karantin rejimi tətbiq edilir. Həmin rayonların bu kateqoriyaya aid insanları bu dəstəklə bundan sonra da əhatə olunmalıdır. Sizə göstəriş verirəm ki, avqust ayında da onlara 190 manat ödənilsin”.

Millət vəkili onu da vurğuladı ki, əgər xatırlayırsınızsa, ilkin mərhələdə nəzərdə tutulurdu ki, 200 min insan dövlətdən 190 manat yardım alacaqdı: “Ancaq dövlət başçısı ümumi vəziyyəti nəzərə alaraq və insanların sosial müdafiəsini gücləndirmək üçün bu kateqoriyaya aid olan insanların sayını 600 minə çatdırdı. Göründüyü kimi, mövcud reallıq Azərbaycan dövlətinin neqativ tendensiyaları layiqli qarşılamaq, zamanın istənilən çağırışına cavab vermək iqtidarında və əzmində olduğunu nümayiş etdirir”.

“Bu real amildir. Bu gün planetimiz və onun bir parçası olan Azərbaycan COVID-19 pandemiyasının yaratdığı dərin böhran və çətinliklərlə üz-üzə olsa da, Azərbaycan Prezidentinin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə görülmə işlər, xüsusən genişmiqyaslı sosial dəstək tədbirləri bir çox ölkələr üçün nümunə olmaqdadır”, - deyən millət vəkili bildirdi ki, dövlət başçısı bütün çıxışlarında dəfələrlə dönmə-dönmə vurğulayıb ki, birinci məsələ insanların

həyatı, onların sağlamlığıdır. Prezident İlham Əliyev avqustun 6-da ölkəmizdə koronavirus pandemiyası ilə mübarizə sahəsində görülmə tədbirlər və sosial-iqtisadi vəziyyətlə bağlı videoformatda keçirilən müşavirədə çıxışı zamanı da bu məsələyə bir daha toxunaraq bildirib ki, birinci məsələ insanların həyatı, onların sağlamlığıdır: “Fövqəladə Hallar Nazirliyinin xətti ilə 800 çarpayılıq bir xəstəxana istifadəyə verildi, 1300 çarpayılıq xəstəxana isə bu ayın sonuna qədər istifadəyə veriləcək. Bu da əlavə 2100 çarpayı deməkdir. Biz iki Olimpiya İdman Kompleksinin xəstəxanaya çevrilməsi, yeni, uyğunlaşdırma məsələlərini həll etmək üçün qısa müddət ərzində hazır vəziyyətə gətirdik. Artıq bu komplekslərin hər birində lazım olarsa 300-ə yaxın xəstə müalicə ala bilər. Hələ ki, buna ehtiyac yoxdur, ancaq əgər ehtiyac yaranarsa, biz, əlbəttə, bu imkanlardan da istifadə edə bilərik”.

“Məhz dövlət başçısının operativ, çevik və məqsədə hesablanmış addımlar nəticəsində bu gün xəstələnlərin sayının azalması müşahidə olunur” - deyən M.Məmmədov onu da bildirib ki, bütün bu uğurlu işlər, məhz ölkə başçısının öz vətəndaşlarına daima qayğı və diqqətinin real göstəricisidir: “Bir sözlə, koronavirus pandemiyası

şəraitində reallaşdırılan bənzərsiz sosial müdafiə tədbirləri Prezident İlham Əliyevin “Azərbaycanda həyata keçirilən siyasətin mərkəzində vətəndaş dayanır”, “Azərbaycan dövləti hər zaman vətəndaşın yanındadır” fikirlərinin bariz təzahürüdür və əməli işlərlə tamamlanır. Bəli, budur xalqa qayğı, budur hər bir vətəndaşın Prezidenti olmaq. Çünki hər bir ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının qiymətləndirilməsində nəzərə alınmalı olan faktorlardan biri də vətəndaşların layiqli həyat şəraitinin təmin edilməsi, onların təhlükəsizliyinin təmin edilməsidir. Çünki Azərbaycan güclü dövlətdir, öz vətəndaşlarını bütün növ təhlükələrdən etibarlı müdafiəsini təşkil etmək üçün zəruri potensiala malikdir. Və Azərbaycan Prezidentinin fəaliyyətinin əsas qayəsi xalqa və dövlətə sədaqətli, layiqli xidmət prinsipi üzərində qurulmuşdur. Əminliklə demək olar ki, Azərbaycan xalqını uğurlu gələcəyə aparan bu siyasət növbəti illərdə də davam etdiriləcək, respublikamız Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə gələcəyə doğru inamla addımlayacaq və dövlət başçımızın dediyi kimi - “Əminəm ki, dövlətimiz və xalqımız bu sınaqdan da üzünə çıxacaq”.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

COVID-19-la mübarizədə Azərbaycan modeli daha effektivdir

Bütün dünya artıq aylardır ki, koronavirus “imtahanı” verir. Topsuz-tüfəngsiz atası açan bu müharibədə Yer kürəsinin bütün qitələri “gözəgörünməz düşmən”lə vuruşmağa məhkumdur. Koronavirus - silahsız-sursatsız baş verən üçüncü dünya müharibəsidir, deyərdik. Ancaq koronavirusun gətirdiyi bəlalara baxmayaraq, bu gün bütün xalqımız adından böyük qürur hissi ilə bəyan etmək olar ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Yer kürəsini bürümüş koronavirus biomüharibəsinə fəvqəladə bacarıq nümayiş etdirmiş, ölkəsini və xalqını xilas etmək vəzifəsini həyata keçirmiş qalib Baş Komandandır.

Belə ki, dövlət başçısının qəti tapşırıqları əsasında qısa müddətdə ali və orta təhsil müəssisələrində tədris prosesinin dayandırılması, ölkə miqyasında genişmiqyaslı dezinfeksiya tədbirlərinin təşkili, tərəddüd etmədən ölkəmizin sərhədlərinin bağlanması dair qonşu dövlətlərlə danışıqların aparılması və qəti qərarların qəbul edilməsi koronavirus biomüharibəsinə gələcək qələbənin əldə olunmasının əsas təminatına çevrilmişdir. Paralel olaraq dövlət başçımızın rəhbərliyi ilə pandemiya dövrünün çağırışlarına uyğun olaraq yeni işlək strukturların yaradılması və bir sıra dövlət qurumlarının fəaliyyətinin yenidən qurulması, onların əlaqəli və operativ işlərinin təşkili koronavirusla mübarizənin bütün cəbhə xətti boyu aparılmasına meydan açmışdır. Ölkə Prezidentinin tapşırığı əsasında Nazirlər Kabineti yanında yaradılmış Operativ Qərargah operativ şəkildə çalışaraq, zəruri qərarları və tələbləri müəyyən etmiş, vaxtında Azərbaycan xalqına çatdırmışdır. Operativ Qərargah vasitəsilə hazırlanıb xalqa ünvanlanmış icazə sistemləri və qadağa qaydaları pandemiya şəraitində insanların həyat fəaliyyətinin idarə olunması və tənzimlənməsində mühüm rol oynamışdır.

Yenə də Azərbaycan hökumətinin düşünülmüş addımları...

Dövlət başçımız İlham Əliyevin çevik və düşünülmüş addımlarının nəticəsidir ki, bu gün Azərbaycan bu bələdan da böyük nəticələrlə çıxmaqdadır. Yaranmış mövcud durumda Azərbaycan dövləti bütün çətinliklərin öhdəsindən gələ

bilir, müvafiq, adekvat addımlar atılır. Ən mühüm olan budur və biz faktiki olaraq ölkə Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi böyük islahatların faydalı nəticələrini görürük. Bu baxımdan Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli və operativ olması, kreativ lider kimi ən mürəkkəb hadisələri yüksək peşəkarlıqla idarə etməsi, qarşısına çıxan məsələləri sürətlə keçməsi, düzgün qərarlar verməsi və bütün ölkənin aqibəti ilə yanaşı, hər bir vətəndaşın da qayğılarını eyni həssaslıqla düşünməsi onun nüfuzunu dünya miqyasında artırır. Və dövlət başçısının bu mübarizəliyi və müdrik lider keyfiyyətləri yüz minlərlə insanın rəğbətində səbəb olur.

“Koronavirusa qarşı mübarizədə müsbət dinamika bizi çox sevindirir”

Avqustun 6-da Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ölkəmizdə koronavirus pandemiyası ilə mübarizə sahəsində görülmüş tədbirlər və sosial-iqtisadi vəziyyətlə bağlı videoformatda keçirilən müşavirədə dövlət başçımız çıxış edərək deyib ki, koronavirusa qarşı mübarizədə müsbət dinamika müşahidə olunur: “İyulun 16-dan bu günə qədər bu müsbət dinamika deməyə əsas verir ki, görülmüş bütün tədbirlər vaxtında görülmüş tədbirlərdir. Bu tədbirlər nəticəsində vəziyyət bu günə qədər nəzarət altındadır. İyulun 16-dan bu günə qədər yoluxanların sayı sağalanların sayından xeyli aşağıdır. Bu müsbət dinamika deməyə əsas verir ki, biz koronavirus xəstəliyini bundan sonra da nəzarət altında saxlayacağıq. Bu gün 46 xəstəxanada ancaq koronavirus xəstələrinə xidmət göstərir. Onu da bildirməli-

MUXTAR NAĞİYEV,
YAP Səbail rayon təşkilatının sədrinin birinci müavini

yəm ki, bu 46 xəstəxananın 41-i son 17 il ərzində tikilib və ya əsaslı şəkildə təmir edilib, müasir avadanlıqlarla təchiz olunub. Əgər biz vaxtında bu addımları atmasaydıq, bu gün çox böyük problemlərlə, faciəvi vəziyyətlə üz-üzə qala bilərdik”.

“Adambaşına düşən testlərin sayına görə bu gün Azərbaycan dünya miqyasında qabaqcıl yerlərdədir”

Dövlət başçısı adambaşına düşən testlərin sayına görə bu gün Azərbaycanın dünya miqyasında qabaqcıl yerlərdə olduğunu da bildirib: “Biz qısa müddət ərzində laboratoriyalarımızın sayını 5 dəfə artırıdım. Yaxın gələcəkdə alınacaq yeni laboratoriyalar imkan verəcək ki, daha da böyük sayda testlər keçirilsin. Biz bütövlükdə laboratoriyaların sayını 45-ə çatdırmalıyıq. Bu günə qədər modul tipli 9 xəstəxana istismara verilib. Onlardan 4-ü bir gün ərzində - iyulun 29-da fəaliyyətə başlayıb. Qobustan, İsmayilli, Qəbələ və Şəki şəhərlərində mənim iştirakımla bu xəstəxanaların açılışı olmuşdur. Yaxın gələcəkdə modul tipli xəstəxanaların sayı bütövlükdə 16-ya çatdırılacaq və beləliklə, bizim təcili xəstəxanalarda 3200 koronavirus xəstəsi müalicə ala biləcək”.

Həmçinin, müşavirədə dövlət başçımız hamının daha çox maraqlandıran karantin rejiminin yumşaldılması ilə də bağlı da-

nıaraq bildirib ki, əldə edilmiş nəticələr bizi sakitləşdirməməlidir: “İndi bir daha demək istəyirəm ki, pandemiya ilə əlaqədar görülmüş işlərə bütövlükdə yüksək qiymət vermək olar. Ancaq əldə edilmiş nəticələr, eyni zamanda, xəstəliyin nəzarət altında saxlanması bizi sakitləşdirməməlidir. Mən bir daha qeyd etmək istəyirəm, üç həftə ərzində müsbət dinamika onu göstərir ki, bütün addımlar düzgün istiqamətdə atılmışdır. Karantin rejiminin əsas məqsədi ondan ibarətdir ki, biz insanlarımızı bu xəstəlikdən qoruyaq, onların həyatını qoruyaq, sağlamlığını qoruyaq və beləliklə, bu vəziyyətdən az itkilərlə çıxmaq. Bu günə qədər biz buna nail ola bilmişik. Hesab edirəm ki, xəstəliyin geniş vüsət almamasının əsas səbəbi məhz çox düzgün atılmış addımlardır”.

“Müsbət dinamika, əlbəttə ki, indi karantin rejiminin yumşaldılmasına gətirib çıxarır. Ancaq burada da çox ciddi nəzarət mexanizmi olmalıdır”

Dövlət başçısı onu da vurğulayıb ki, yumşaldma zamanı, ən əsas məsələ ciddi nəzarət mexanizminə əməl etməkdir: “Müsbət dinamika, əlbəttə ki, indi karantin rejiminin yumşaldılmasına gətirib çıxarır. Ancaq burada da çox ciddi nəzarət mexanizmi olmalıdır. İndi açılan obyektlərdə bütün sanitariya-epidemioloji normalar tam təmin edilməlidir. Sosial məsafə təmin olunmalıdır. Obyektlərdə göstərilən xidmət yeni qaydalar əsasında təşkil edilməlidir”.

Dövlət başçısı onu da bildirib ki, yumşaldmada, ümumiyyətlə, rəqəmsallaşmaya daha böyük fikir verilməlidir: “Ona görə indiki şəraitdə biz, ümumiyyətlə, rəqəmsallaşmaya daha böyük fikir verməliyik. Həm dövlət, həm də özəl sektor tərəfindən göstərilən xidmətləri də bu ümumi sistemə inteqrasiya etməliyik. Hesab edirəm ki, bu məsələ də gerek çox ciddi nəzərə alınmış və onlayn videomüşahidə sistemləri təmin edilməlidir. Müvafiq dövlət qurumlarının imkanı olmalıdır ki, onlar bu videomüşahi-

dəni aparsınlar. Əgər görsələr ki, sahibkarlar bu qaydaları pozur, onda onlar gerek cəzalandırılsın. Bu, birmənalıdır”.

Düşünülmüş siyasətin uğurlu nəticələri...

Bir sözlə, göründüyü kimi, dövlət nə lazımdırsa, onu edir. Dünyanın bir çox böyük dövlətlərinin belə koronavirus pandemiyasının ağır fəsadları qarşısında zəif, nəslə qaldığı bir məqamda, Azərbaycanda Prezident İlham Əliyevin müdrik liderliyi ilə bu təhlükənin önənməsi, əhalinin sağlamlığının qorunması üçün ardıcıl, düşünülmüş addımlar atılıb. Nəticə göz qabağındadır. Bu gün Azərbaycan xalqı və dövləti, bəlkə də, son yüz ilin ən ağır sınağından uğurla, zəfərlə çıxmaq üzrədir. Təhlükənin ilk anından “Biz birlikdə güclüyük” deyə bəyan edən və dövlətin bütün resurslarını səfərbər etməyi bacaran cənab Prezidentin tarixi xidmətləri nə qədər bilən xalqımız unudacaq, nə də əlahəzrət zaman. Çünki dövlətimizin başçısı heç bir vaxt hər hansı böyük dövlət və ya beynəlxalq təşkilatın diqtəsi ilə hərəkət etmir, Azərbaycanın siyasi sabitliyində, iqtisadi gücündə, sosial rifahında, güclü ordusunda və uğurlu xarici siyasətində öz təsdiqini tapır. Xalqın qürur mənbəyi-nə çevrilmiş Prezident İlham Əliyev isə bəyan edir ki, bütün imkan, potensial və resurslarımızdan istifadə edib bu çətin sınaqdan da şərəflə çıxacağıq. Hal-hazırda karantin rejiminin müddətini pandemiyanın hələ də mövcudluğu şəraitində uzatsaq da, eyni zamanda, mərhələli şəkildə sosial təcrid siyasətinin yumşaldılması istiqamətində də addımlar atılmaqdadır. Əsas olan odur ki, həmrəyliyimiz və birliymiz heç zaman olmadığı qədər bu gün ən yüksək səviyyədədir.

Beləliklə, prosesləri təhlil etdikdə, gələn obyektiiv nəticə budur ki, Azərbaycan ölkə Prezidentimiz İlham Əliyevin xüsusi nəzarəti, tapşırıq və tövsiyələri əsasında koronavirus sınağından da üzünə çıxılacaq. Vətəndaşlardan isə bir-cə tələb var - karantin qaydalarına əməl etməklə!

Təranə Kərimova: “Dövlət lazımi tədbir görür, əhali də təmkinli olmalıdır”

“Dünyada və Azərbaycanda pandemiya çevrilən koronavirus infeksiyasına qarşı sürətki mübarizə aparılır və bu amil bilavasitə bəşəriyyətin xilasına yönəlmiş mühüm addımdır”. Bu fikirləri “Səs” qəzetinə YAP Səbail rayon təşkilatının qadınlar şurasının sədri Təranə Kərimova mövzu ilə bağlı fikirlərini açıqlayarkən bildirib. T.Kərimovanın sözlərinə görə, global məsələyə çevrilən “COVID-19” virusuna qarşı mübarizənin əsas faktorlarından biri də insanların öz üzərlərində məsuliyyət hiss etmələri vacibliyidir: “Hər bir kəs, karantin rejiminin qaydalarına əməl etməli, özündə məsuliyyət hiss etməlidir. Çünki məsuliyyətli davranmaq digər insanların da bu təhlükədən yayınmasına xidmət edir”.

T.Kərimova avqustun 6-da ölkə

Prezidenti İlham Əliyevin Azərbaycanda koronavirus pandemiyası ilə mübarizə sahəsində görülmüş tədbirlər və sosial-iqtisadi vəziyyətlə bağlı videoformatda keçirilən müşavirədə çıxışı zamanı insanların sağlamlığının qorunması üçün bütün qabaqlayıcı tədbirlərin görülməsini bildirib. Dövlət başçısı deyib: “Qabaqlayıcı tədbirlər deyəndə, əlbəttə ki, bütün bu amillər nəzərə alınır. Çünki biz ən kritik sənəyə hazır olmalıyıq. Məhz dövlət başçımızın uğurlu, operativ, çevik və məqsəddə hesablanmış addımlar nəticəsində bu gün xəstəlik nəzarət altındadır: “Dövlət başçımız keçirilən müşavirədə bildirib ki, bundan sonra da insanların sağlamlığının qorunması üçün bütün lazımi tədbirlər görülməlidir: “Mən bir daha qeyd etmək istəyirəm, - bunu dəfələrlə demişəm və Azərbaycan

xalqı mövqeyimizi bilir, - bizim üçün birinci məsələ insanların həyatı, onların sağlamlığıdır”.

“Xatırlatmaq yerinə düşərdi ki, dövlət başçımız İlham Əliyevin tapşırığı ilə Azərbaycan hökuməti də koronavirusa qarşı mübarizə istiqamətində daha tez qabaqlayıcı tədbirlər həyata keçirdi. Nazirlər Kabinetinin nəzdində Operativ Qərargah yaradılıb, insanlar operativ məlumatlandırılır, intensiv maarifləndirmə işləri aparıldı” deyən T.Kərimova beynəlxalq aləmdəki statistik rəqəmləri də müqayisə edərək bildirib ki, əslində Azərbaycanda aparılan müvafiq tədbirlər ölkəmizdə yoluxma sayının digər ölkələrdən az olduğunu göstərir: “Dünya ölkələri üzrə statistik rəqəmlərə, hətta ən inkişaf etmiş ölkələrə baxsaq, görürük ki, Azərbaycan dövləti daha ciddi, daha

operativ və təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirib. Artıq bir neçə ölkə ilə yerüstü və hava nəqliyyatı əlaqələri məhdudlaşdırılıb, lazımi, tələb edilən tədbirlər həyata keçirilir”.

T.Kərimova, həmçinin bildirib ki, insanlar da təşvişə düşməməli və sosial şəbəkə virusları olan Əli Kərimli, Sevinc Osmanqızı, Gültəkin Hacıbəyli, Cəmil Həsəni və bu kimi şəxslərin radikal müxalifətin çağırışları ancaq xalqımıza olan düşmənçiliklərini göstərir: “Bu gün dövlətin bütün potensialı koronavirus infeksiyası ilə mübarizəyə səfərbər olunub. Azərbaycan həkimləri, polisi görünməmiş fədakarlıq gös-

tərir. Amma bu azdır. Çünki görülmüş tədbirlər insanlarımızın qoyulan qaydalara ciddi riayət etməsi ilə müsbət nəticə verə bilər. Vətəndaşlarımız hər şeydən öncə özlərini və yaxınlarını sağlamlıqları düşünməlidir. 21-ci əsrin şəxsləri isə xalqın, dövlətin əldə etdiyi uğurlara nəinki sevinmir, hətta düşmən münasibəti bəsləyərək bu nailiyyətin üstünə kölgə salmaq, onu qaralamaq üçün bütün gücünü səfərbər edir. Necə ki, “Milli Şura”nın növbəti video-qeybət təması ortaya düşdü, səsi batanların “səsini çıxardı” və bununla da tıpaq olub, özünü yarsız. Vətəndaşlarımız bir həqiqəti bilməlidir ki, nə qədər səbrli olub bu məhdudiyyətlər dövrünü təmkinlə başa vursaq, bir o qədər də karantin şəraitindən tez çıxarıq, bütün məhdudiyyətlər aradan qalsın. Beləliklə də, normal yaşayış tərzimizə yenidən dönmüş olarıq. Hamı karantin rejiminin qanunlarına əməl etməlidir”.

R.KAMALQIZI

“Ermənistan ardıcıl olaraq sarsıdıcı siyasi-diplomatik zərbələr almaqdadır”

İşğalçı və təcavüzkar Ermənistan artıq bütün cəbhələrdə Azərbaycana açıq-aşkar ududur. Bu məğlubiyyət, bu uğursuzluq xüsusilə də “Valday”dan, Aşqabad Sammitindən, Türk Şurası və Qoşulmama Hərəkatının Zirvə görüşlərindən, Münxen Təhlükəsizlik Konfransı və “Şərq Tərəfdaşlığı”nın sonuncu toplantısından sonra daha da sürətlənib. Ermənistan ardıcıl olaraq sarsıdıcı siyasi-diplomatik zərbələr almaqdadır.

layiqli cavabından sonra geri oturan işğalçı ölkədə əsl siyasi, iqtisadi, hərbi xaos, anarxiya yaşanmaqdadır. Hətta illərdir onlara arxa duran, Azərbaycan üzərinə hücum əmri verən dairələr, mərkəzlər, açıq-gizli havadarlar, dəstəkçilər belə onların köməyinə yetişə bilmir. Tovuz istiqamətində döyüşlərdə məğlubiyyətdən sonra qorxaqcasına və mütcəsinə yalvardıqları, qapısını döydükləri Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı (KTMT) də onlardan imtina etdi. “Minskə yaşananlar, bədnam və

sərsəm Paşinyanın tək buraxılması, heç kim tərəfindən ciddiyyə alınmaması isə biabırçılığın son həddi və göstəricisi oldu. Çünki KTMT artıq Ermənistanın oyununa, tərribatına gələ bilməzdi. Bu qurumdakı bütün dövlətlər Azərbaycanın dostları, müttəfiqləridir və bu, hər kəsə də məlumdur. Onlar Azərbaycan əleyhinə olan heç bir addıma gedə bilməzdilər və getmədilər də. Təcavüzkar Ermənistan və onların havadarları bununla növbəti siyasi-diplomatik zərbələrini aldılar. Son çarə yüz illərdir tərribatlarla, yalan-böhtan istehsalı ilə məşğul olan, hər yerdə terror havası əsdirən erməni lobbisi və diasporu idi ki, Ermənistan, tərribatçı, fitnəkar, avantürist Paşinyan hakimiyyəti bu gözləntisində də istədiyinə nail ola bilmədi, əksinə, daha da rəzil və bərbad duruma düşdü”, - deyə K.Əliyeva qeyd edib.

Xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin, diplomatik nümayəndəliklərin

rin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirən Kamilə Əliyeva bildirib ki, Ermənistanın son tərribatına və fitnəkarlığına qarşı yaşadıkları ölkələrdə ayağa qalxan vətənpərvər soydaşlarımız, həmvətənlərimiz yüksək həmrəylik nümayiş etdirərək dinc aksiyalara qoşuldular. Bu zaman həm Ermənistan, həm də Ermənistanı idarə və himayə edən dairələr tərəfindən “dirijor çubuğu ilə hərəkət gətirilən” faşist, terroist düşüncəli, nasist ruhlu erməni lobbisi, erməni diasporu soydaşlarımıza, həmvətənlərimizə qarşı çox alçaq və murdar addımlara, tərribatlara əl atdılar, açıq-aşkar güc, zor tətbiq etməkdən, terror havası yaratmaqdan çəkinmədilər. Bununla da əslində bir daha öz əsl mürəcə simalarını, iç üzlerini, mahiyyətlərini nümayiş etdirdilər. Göstərdilər ki, nə Ermənistanda, nə də xaricdə yaşayan ermənilər, erməni lobbisi və diasporu üçün dəyişən heç nə yoxdur. Onlar heç zaman faşist, terrorçu düşüncələrinin, fitnəkar addımlarından əl çək-

məyiblər və çəkməyəcəklər. Amma gündən-günə iflasa uğrayan erməni lobbisi də, onun arxasında dayanan Ermənistan və digər güc mərkəzləri də yenə istədiklərinə nail ola bilmədilər. Soydaşlarımızın, həmvətənlərimizin son dərəcədə yüksək təkmini, soyuqqanlılığı sayəsində növbəti tərribatın, növbəti fitnəkarlığın da qarşısı alındı, “ikinci Sumqayıt” ssenarisinin, tərribatının baş tutmasına imkan verilmədi. Bundan sonra isə Paşinyan hökuməti daha da sarsılmış durumla üzleşdi və atılan isterik addımlar da bunun göstəricisidir.

“Bir daha Azərbaycan dövləti, Azərbaycan Ordusu, həmçinin, güclənmiş, təşkilatlanmış Azərbaycan diasporu öz sözünü dedi, ermənilərə, Ermənistanla, erməni lobbisinə öz gücünü, qətiyyətini, nələrə qadir olduğunu nümayiş etdirdi. Artıq “erməni lobbisi mifi” də darımadığın oldu və bundan sonra da özünə gələ bilməyəcək, buna imkan verilməyəcək”, - deyə deputat fikrini tamamlayıb.

Düşməndən betər düşmənçilik realığı

İstər “Milli Şura” olsun, istərsə də xarici ölkələrdə canfəşanlıq edən saxtakar “siyasi mühacirlər” olsun - dəfələrlə onların milli dəyərlərimizə qarşı nə qədər xəyanətlər törətdiklərinin şahidlərinə çevrilmişik

Azərbaycan dövlətinin və xalqının birlik və həmrəyliyi, eləcə də diaspor fəaliyyəti nəticəsində beynəlxalq aləm bir daha şahidi oldu ki, işğalçı Ermənistan rejiminin istər indiki, istərsə də əvvəlki hakimiyyətlərinin dövlət siyasəti vandallıqdan, terroradan, şovinizmdən və ultra-millətçilikdən ibarətdir. Xüsusilə, Türk dünyasına qarşı aparılan və uzun illəri əhatə edən bu mənfur siyasətin ifşa olunması isə əlbəttə ki, çətin idi. Çünki erməni lobbisi Qərbdə öz yerini kifayət qədər möhkəmləndirməklə yanaşı, həm də anti-türk siyasətini istədiyi istiqamətdə yönəldə bildirdi. Məhz Tovuz istiqamətindəki uğursuz tərribat cəhdindən sonra beynəlxalq diplomatiyanın Azərbaycanın ədalətli mövqeyinə dəstək göstərməsi lobbini daha azğınlaşdırdı və nəticədə hədəf erməni vəhşiliyinə qarşı etiraz əsini ucaldan azərbaycanlılara qarşı yönəldi. Amma gördüyü kimi, bu siyasətləri də iflasa uğradı və ermənilər rəsmi dövlət səviyyəsində uduzduqlarını etiraf etmək məcburiyyətində qaldılar. Əbəs deyil ki, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan diaspor siyasəti ilə məşğul olan bir neçə rəsmi işindən qovdu.

Azərbaycana qarşı mənfur petisiya planını işə salmağa çalışan satqınların, məhz uduzmuş erməni lobbisinin təlimatları əsasında hərəkətə keçmələri gün kimi aydın görünməkdədir

Lakin bu məsələnin digər tərəfi də var və əsasən də, sapı özümüzə olan baltalarla bağlıdır. Daha dəqiq desək, erməni qazanından şorba içməyə alışmış olan, erməni çörəyi ilə bəslənən milli xainlər yığnağı dərhal hərəkətə keçərək, indi də Azərbaycan hakimiyyətinə qarşı düşmən mövqei çıxışlar edir, hətta sərsəm petisiya məsələsini qabardaraq, beynəlxalq təşkilatlardan ölkəmizə qarşı sanksiyaların tətbiq edilməsini tələb edirlər. Dünyanın pandemiya ilə qarşılaşdığı bir zamanda, ölkələrin iqtisadiyyatını qorumaqla yanaşı, xalqlarının qayğılarına, problemlərinə həllinə

diqqətlərini artırdığı bir zamanda Azərbaycanla qarşı mənfur petisiya planını işə salmağa çalışan satqınların, məhz uduzmuş erməni lobbisinin təlimatları əsasında hərəkətə keçmələri gün kimi aydın görünməkdədir. Yəni ölkəsinə, millətinə, dövlət maraqlarına qarşı yalnız pis niyyətdə bulunmağa başqa ad, başqa mənşərə də vermək mümkün görünür. Çünki biz istər “Milli Şura” olsun, istərsə də xarici ölkələrdə canfəşanlıq edən saxtakar “siyasi mühacirlər” olsun - dəfələrlə onların milli dəyərlərimizə qarşı nə qədər xəyanətlər törətdiklərinin şahidlərinə çevrilmişik. Əgər neftin ucuzlaşmasına görə onlar bir-birlərini təbrik edirlərsə, yaxud koronavirus pandemiyasına görə karantin rejiminin uzadılmasını istəyirlərsə, infeksiyadan ölənlərin sayının çoxalmasını arzulayırlarsa, buna başqa hansı adı vermək olar?!

Sevinc Osmanqızı, Qənimət Zahid, Emin Hüseynov, Leyla Yunus, Cəmil Həsəni, Əli Kərimli və başqaları nəyə görə Qarabağ həqiqətlərinin tanınması üçün heç bir dəfə də olsun petisiya keçirməyiblər?

Bu mənfur və idbar, ermənilərin əlinə oynayan oyunbazlığın növbəti cəhdi də, məhz xainliyə, satqınlığa yönəlib. Yəni fakt budur

ki, erməni diasporu Azərbaycanın petisiyası qarşısında uduzdu və indi də erməni lobbisinin əlində oynucaq olub xainlik edənlər də Azərbaycan xalqına, dövlətinə qarşı petisiya başladıb. Və əlbəttə ki, ictimai rəy də haqlı olaraq sual edir ki, erməni xidmətçiləri olan Sevinc Osmanqızı, Qənimət Zahid, Emin Hüseynov, Leyla Yunus, Cəmil Həsəni, Əli Kərimli və başqaları nəyə görə Qarabağ həqiqətlərinin tanınması üçün heç bir dəfə də olsun petisiya keçirməyiblər? Məsələn, nəyə görə və hansı səbəbdən onlar Dilqəm Əsgərovun və Şahbaz Quliyevin erməni əsirliyinə işgəncə görməsi barədə beynəlxalq aksiyaya başlatmırlar?! Hansı səbəbdən və onlara nə mane olur ki, 1918-ci il soyqırımı, 1992-ci il Xocalı soyqırımının tanınmasını və ermənilərə sanksiya tətbiq olunmasını tələb etsinlər?!

Kozlaric kimi erməni əlaltısından iqtibas gətirən Əli Kərimlidən başqa nə isə gözləməyə də dəyməzdi

Yaxud, səfir işlədikdən sonra ölkəmizdə

kirli biznes qurmaq istəyən və buna nail olmaqdan sonra dərhal erməni lobbisinin əlaltısına çevrilən Riqord Kozlaricdən bəhbəhlə iqtibas gətirən AXCP-nin sədri Əli Kərimli hansı üzle, hansı mənaviyyətlə, hansı ləyaqətlə xalqın dəstəyini gözləyir?! Qondarma “Dağlıq Qarabağ respublikası”nın sabiq saxta prezidentinin oğlu Saakyanla Azərbaycana sanksiya tələb olunduğu konfransda Əli Kərimlinin oğlu Türkel Kərimlinin də iştirakı birbaşa ermənilərə xidmət deyilmi?! Məgər Əli Kərimlinin həmin oğlu sanksiya qərarının tələbi irəli sürülərkən, ermənilərlə birgə həmin qərarı alqışlayaraq, ona əl çalmamışdı mı?! Əslində, biz görür və dərk edirik ki, erməni lobbisi və hakimiyyəti bizə düşməndir, ancaq ağacı içdən yeyən qurdlar, sapı özümüzə olan baltalar, düşmən dəyirmanına su tökən daha betər düşmənlərdir. Ona görə də, gec, ya da tez bu düşmənçiliklərinə görə öncə Azərbaycan dövləti və xalqı, daha sonra isə Allah qarşısında cavab verməli olacaqlar. Əlbəttə ki, veriləsi cavabları olacaqsansa...

Rövşən RƏSULOĞ

Ehsan Zahidov: Qaydalara riayət etməklə bütün çimərliklər vətəndaşların üzünə açıqdır

Karantin qaydalarına riayət etməklə bütün çimərliklər vətəndaşların üzünə açıqdır. Bunu açıqlamasında Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat Xidmətinin rəisi Ehsan Zahidov bildirib. Onun sözlərinə görə, çimərliklərdə tələb olunan qaydalar insanların sağlamlığı ilə bağlıdır: “Ümumi karantin qaydaları ilə bərabər çimərliklərdən istifadəyə dair də karantin qaydaları mövcuddur. Çimərliyə gələn hər bir şəxsə bu qaydalara əməl etməsi tələb olunur. Əsas qaydalardan biri sosial məsafənin qorunmasıdır, bundan əlavə çimərliyə gələn vətəndaşlardan çox dərinliyə getmək, suyun təhlükəli yerlərindən uzaq durmaq tələb olunur. Hər bir qayda insanların sağlamlığı və təhlükəsizliyi üçündür. Karantin qaydalarına riayət etməyən şəxslər barəsində polis tərəfindən tədbir görülməkdir”.

Mətbuat xidmətinin rəisi əlavə edib ki, məhz ötən gün çimərlikdə xidmət aparan polis əməkdaşları suda boğulan iki nəfəri ölümdən xilas ediblər: “Həmin hadisələrdən biri Buzovna qəsəbəsindəki çimərlikdə baş verib. Polis əməkdaşı həmin ərazidə xidmət aparan zaman 11 yaşlı N.Qurbanovanın boğulduğunu görüb. Dərhal həyatını təhlükə altına ataraq suya atılan polis serjantı onu xilas edib. Vaxtında edilən kömək nəticəsində az yaşlının həyatı xilas olunub”.

Sədaqət Vəliyeva: “İmkan verilməməlidir ki, Osmanqızı kimilər müstəqilliyimizə xələl gətirsin”

“Pandemiya şəraitində keçici bir çətinlik dönməində ictimai rəyin sabit tutulması dövlət maraqları baxımından əhəmiyyətlidir. Çünki, hər gün ermənipərəst dairələr prosesləri dərinliyinə qədər təhlil etməyi bacarmayan insanları sosial şəbəkələr vasitəsilə manipulyasiya edib zəhərləyir, ictimai rəyi çaşdırırlar. Ona görə də, ictimai-siyasi və sosial-iqtisadi prosesləri, real vəziyyəti insanlarımızla əlaqələndirməli ki, yalan məlumatlar, dezinformasiyalar insanlarda çaşqınlıq yaratmasın”. Bunu SİA-ya açıqlamasında Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputatı Sədaqət Vəliyeva deyib.

Sədaqət Vəliyeva bildirib ki, çətinlik hər bir cəmiyyət və dövlət üçün var. Amma əsas məsələ cəmiyyət, xalq olaraq bu çətinlik-

lərin öhdəsindən necə çıxmağıdır. “Bu gün pandemianın yaratdığı real çətin şərəitdən istifadə edib ölkədə iğtişaş yarat-

maq istəyənlər artıq bu niyyətlərini gizlətmirlər. Elə ötən gün Milli Şuranın növbəti biabırçı videosu yayıldı və orada səslənən fikirlər bir daha dövlətçiliyimizə uzadılan məkirli siyasətin sübutu idi. Bütün bunları nəzərə alaraq sosi-

al şəbəkələrdə, mediada təbliğat işləri gücləndirilməli, eyni zamanda sosial şəbəkələrdə yalan, xüsusilə də iğtişaş yaratmağa hesablanmış məlumat yayanlara qarşı ciddi mübarizə aparılmalıdır. Hətta, bu məsələ ilə əlaqədar işçi qrupu yaradılmalı və növbəti payız sessiyasında yeni bir qanun layihəsi ilə çıxış etməliyik. Artıq ABŞ-da, Türkiyədə sosial şəbəkələrin fəaliyyətinə nəzarət edən qərarlar, qanunlar qəbul edilib. Hətta, ABŞ twitter və tik-tok kimi sosial şəbəkə seqmentlərini qadağan etmək niyyətindədir. Ona görə də, söhbət dövlətimizin müstəqilliyindən, sabitliyindən gedirsə, istənilən

təxribat cəhdinə qarşı amansız tədbirlər görülməlidir, lazım olarsa, sosial şəbəkələrin fəaliyyəti tənzimlənməlidir. Qanun çərçivəsində hüquq-mühafizə və təhlükəsizlik orqanları dezinformasiya yayanları, cəmiyyətdə çaşqınlıq yaradıb iğtişaşlara rəvac verənləri məsuliyyətə cəlb etməlidir. Elə ötən gün yayılan videoda səslənən fikirlərə görə adları cəmiyyətimizə məlum olan kəslər də məsuliyyətə cəlb edilməli, onlardan hərəkətlərinə və fikirlərinə görə izahat alınmalıdır. Bu dövlət bizim gələcəyimiz olan nəsillərə güclü, qüdrətli təhvil verilməlidir və imkan verilməməlidir ki, erməni lobbisinin maliyyələşdirdiyi Osmanqızı kimilər müstəqilliyimizə, suverenliyimizə xələl gətirsin”.

Avropada koronavirusun 2-ci dalğası getdikcə böyüyür

Dünya üzrə COVID-19-a yoluxanların sayı 19 milyon 287 min 951 nəfərə çatıb. SİA xəbər verir ki, bu günə qədər 718 min 295 nəfər infeksiyadan həyatını itirib, 12 milyon 381 min 635 nəfər virusdan sağalıb. Bu gün 6 milyon 188 min 21 nəfər aktiv koronavirus xəstəsi infeksiyadan əziyyət çəkir. Onlardan 65 min 247 nəfərin vəziyyəti ağırdır. Statistik rəqəmlər və dinamika onu göstərir ki, ölənlərin və virusa yoluxanların sayı artmağa davam edir. Son 24 saat ərzində dünya üzrə 41 min 272 nəfər virusa yoluxub. Yoluxma sayının çoxluna görə vəziyyəti ən ağır olan 10 ölkə arasında Meksika - 6 min 590 yoluxma, Rusiya - 5 min 241 yoluxma, Hindistan - 4 min 592 yoluxma, Flippinlər - 3 min 379 yoluxma, Banqladeş - 2 min 851 yoluxma, İndoneziya - 2 min 473 yoluxma, İran - 2 min 450 yoluxma, Ukrayna - 1 453 yoluxma, Romaniya - 1 378 yoluxma, Boliviya - 1 282 yoluxma var.

Qonşu İranda virusun ikinci dalğası özünü göstərir. Ölkədə ümumi 322 min 567 nəfər virusa yoluxub, son 24 saat ərzində 156 nəfər virusdan həyatını itirib. Ümumilikdə isə 18 min 132 nəfər infeksiyadan həlak olub. Koronavirusa qarşı tətbiq edilən tədbirlərlə ilk gündən

Avropaya nümunə göstərilən Almaniyada belə yoluxmaların sayı artıb. Araşdırmalara əsasən 82 faiz ikinci dalğanın yaşanacağı gözlənilir. Almaniyadakı Robert Koch İnstitutunun məlumatlarına görə, yoluxma hallarının artması ikinci dalğanın gəldiyini göstərir. May ayından bəri ölkədə ilk dəfə bir gündə virusa yoluxanların sayı min nəfəri ötür. Almaniyanın Həkimlər Birliyinin prezidenti Suzanna Coxa bildirib ki, ölkədə virusun ikinci və hələ ki, dayaz dalğasını yaşayır.

İspaniyada və Fransada da eyni vəziyyət hökm sürür. İspaniya Avropada koronavirusun mərkəzinə çevrilib. Epidemianın sona çatdığı bir dövrdə ikinci dalğa yaşanır. Ölkə böyük şok içərisindədir. İspaniyada hökumət virusun yayılmasının qarşısını almaq üçün regional tədbirləri gücləndirməyi planlaşdırır. Avropada koronavirusdan ən çox təsirlənən ölkələrdən biri də Fransadır. Son bir həftə ərzində ölkədə 7 mindən çox nəfər virusa yoluxub. Reanimasiyada olan xəstələrin sayı artmaqdadır. Hər gün 1 200 nəfərdən çox adam virusa yoluxur.

Xüsusilə də mart-iyun aylarında koronavirusa qarşı görülən sərt tədbirlər nəticəsində Almaniya, Fransa, İspaniya, Finlandiya, Yunanistan, İngiltərə və İtaliya kimi ölkələrdə epidemianın yayılma sürəti azalsa da bu ölkələrdə yenidən yoluxma sayının artması dövlətləri səfərbər edib.

Finlandiyada, Yunanıstanda virusa yoluxanların sayı yenidən artıb. Ölkələrdə yenidən sərt tədbirlərin tətbiq edilməsi üzrə müzakirələr aparılır. Böyük Britaniyada isə orta hesabla hər gün 820 nəfər virusa yoluxur. Ölkənin Səhiyyə Nazirliyi isə bu rəqəmin ötən dövrlə müqayisədə çox olduğunu açıqlayıb.

Nigar Məmmədova

Əli Kərimlinin növbəti yalanını kim ifşa etdi?

Yaxud, AXCP sədrinin xarici ağası, ermənipərəst Stefan Şennak müxalifət partiyasının 84 nəfər üzvü olduğunu necə üzə çıxarıb

YAP Gənclər Birliyinin fesybuk sahifəsində AXCP sədri Əli Kərimlinin növbəti ifşasını sübuta yetirən məlumat dərc olunub. SİA xəbər verir ki, bu barədə gənc fəal Anar Şahmurov araşdırma aparıb və maraqlı nəticə əldə olunub. Belə ki, AXCP-nin sədri Əli Kərimlinin xaricdəki ağalarının biri hesab olunan ermənipərəst Stefan Şennak Ermənistanın Tovuz rayonu ilə sərhəddə törətdiyi təxribatının ardınca Bakıdakı ümumxalq yürüşü zamanı bir qrup cəbhəçinin Milli Məclis binası daxilində və ətrafında təxribat cəhdlərindən sonra saxlanılmaqlarına münasibət bildirməklə yanaşı, digər amillə də toxunub, bununla da AXCP sıralarında cəbhəçi sayının kifayət qədər az olmasını aşkar edib.

42 nəfərə adambaşına 10 mindən hesablayanda 42 min avro edir...

Məhz bundan sonra YAP GB-nin sahifəsində təqdim etdiyimiz status diqqəti cəlb edib. SİTAT: “Əli Kərimli iddia edir ki, guya 42 nəfər AXCP üzvü həbsdədir. Sahifəsində də həmin 42 nəfərin şəkillərindən ibarət pla-

kat paylaşılıb. Əli Kərimlinin bu qondarma məlumatı paylaşmasından cəmi bir gün sonra Avropadakı himayədarlarından olan Stefan Şennak adlı şəxs də açıqlama verir və çox qərribə bir məsələnin üstünü açıb. Stefan Şennak özü də bilmədən açıqlamasında Əli Kərimlini ifşa edib. O deyib ki, AXCP üzvlərinin yarısı həbsdədir. Belə olan halda Stefan Şennak AXCP üzvlərinin sayının cəmi 84 nəfər olması haqqında rəsmən məlumat vermiş olur. Əli Kərimli də onun bu açıqlamasını sahifəsində paylaşmaqla həmin məlumatın doğruluğunu təsdiqləmiş olur. Hər bir halda Stefan Şennak nəse bilməsə deməzdi. Hətta onlarda AXCP üzvlərinin dəqiq sayının olmaması da mümkün deyil. Çünki adambaşına “siyasi məhbus” ianəsi yazılında konkret rəqəmlər göstərilməlidir. Məsələn, 42 nəfərə adambaşına 10 mindən hesablayanda 42 min avro edir. Hər halda Stefan Şennak da, Əli Kərimli də pul məsələsində səhvə yol verməzlər”.

Beləliklə, bir daha bəlli olub ki, AXCP sədri Əli Kərimlinin növbəti yalanı ifşa olundu. Aydın oldu ki, nə üçün cəbhəçilər bu günə qədər insan sıxlığı olan yerlərdə özlərini təpikləyib, şillələyirlər. Demək ki, 84 nəfər üzvü olan bu partiya, sadəcə, fon yaratmaq işi ilə məşğul imiş. Axı, Əli Kərimli hər dəfəndə üzvlərinin minlərlə, hətta on minlərlə olmasından dəm vururdu...

Rövşən RƏSULOĞ

Tadevos Avetisyan: “Ermənistanın məşğulluq siyasəti səmərəsiz və mənasızdır”

Ermənistanda yoxsulluğun əsas səbəbləri qalmaqda davam edir və bu, xroniki olaraq yüksək işsizlik, iş yerlərinin olmaması, əmək haqqının azlığı və nəticədə məşğulluq üçün istəyin azlığı, eləcə də yüksək səviyyədə kasıblıqla əlaqədardır. SİA Ermənistanla məxsus tert.am saytında yayımlanan məlumata istinadən xəbər verir ki, bu sözlər İqtisadi Tədqiqatlar Bürosunun Proqram Koordinatoru Tadevos Avetisyanla məxsusdur.

“Davam edən geosiyasi çətinliklər və yüksək sosial gərginliklər fonunda, COVID-19 virusunun dərinləşən sosial-iqtisadi təsiri və qeyri-müəyyənliyi nəzərə alaraq, dövlətin birbaşa iştirakı və fəal dəstəyi olmadan bu problemləri həll etmək mümkün deyil. Bu tezis Ermənistanın müstəqillik qazandıqdan sonra keçdiyi yol və mövcud sosial-iqtisadi vəziyyətlə təsdiqlənir.

Sadəcə, yoxsulluq heç bir erməninin “istəyi” ola bilməz və ağılı başında olan hər hansı bir erməni, kasıb olmamağa, layiqli bir həyat yaşamağa çalışır.

Ancaq hər kəs hər an, xəstəlik, əlillik, işsizlik, mənzil itkisi, iflas və sair kimi çətin bir həyat vəziyyətinə düşə bilər. Və bu hallarda lazımı dövlət dəstəyi, bu sosial risklərdən adekvat qorunma yoxdursa, o zaman Ermənistanda vəziyyət olduğu kimi də davam edəcək, ölkə əhalisinin dördüdə biri yoxsul olaraq qalacaq.

Əslində bu nümunə işsizlərin “günahını” yox, dövlət məşğulluq siyasətinin səmərəsizliyini sübut edir”, deyər Tadevos Avetisyan bildirib.

İnam Hacıyev

Dağlıq Qarabağ faciəsi

1994-cü il mayın 12-də atəşkəsə dair razılıq əldə olundu. Bu vaxta qədər Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində Azərbaycan Respublikasının 20 faiz ərazisi - Xankəndi şəhəri, Xocalı, Şuşa, Laçın, Xocavənd, Kəlbəcər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Qubadlı, Zəngilan rayonları, həmçinin Tərtər rayonunun 13, Qazax rayonunun 7, Naxçıvanın Sədərək rayonunun isə 1 kəndi Ermənistan ordusu tərəfindən işğal olunmuşdu. Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi nəticəsində 1 milyondan artıq azərbaycanlı məcburi köçkün vəziyyətinə düşüb, 20 min nəfər hərbi əməliyyatlar dövründə həlak olub, 50 min nəfər əlil olub.

Münaqişə nəticəsində 4 minə yaxın azərbaycanlı itkin düşüb, onların arasında 67 uşaq, 265 qadın, 326 qoca olub. Bu şəxslərin aqibəti barədə hələ də məlumat yoxdur. İki mindən çox azərbaycanlı ermənilər tərəfindən əsir və girov götürülüb. 1988-1993-cü illərdə Qarabağda, ümumilikdə, 900 yaşayış məntəqəsi, 150 min ev, 7 min ictimai bina, 693 məktəb, 855 uşaq bağçası, 695 tibb müəssisəsi, 927 kitabxana, 44 məbəəd, 9 məscid, 473 tarixi abidə, saray və muzeylər, 40 min muzey eksponatı, 6 min sənaye və kənd təsərrüfatı müəssisəsi, 160 körpü və digər infrastruktur obyektləri dağıdılıb.

Dövlətlərarası xarakterinə görə beynəlxalq sülh və təhlükəsizlik üçün ciddi təhdid mənbəyinə çevrilən münaqişə beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində ciddi müzakirələrə səbəb olub, problemlə bağlı bir sıra mühüm sənədlər qəbul olunub.

Beynəlxalq sülhün və təhlükəsizliyin əsas təminatçısı kimi çıxış edən BMT Təhlükəsizlik Şurası Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə əlaqədar 1993-cü ildə - 822, 853, 874 və 884 sayılı dörd qətnamə qəbul edib. Bu qətnamələr münaqişənin beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında həlli üzrə siyasi prosesin hüquqi çərçivəsini müəyyən edib. Qətnamələrdə Azərbaycan ərazilərinin işğalı pislənilib, güc tətbiqi vasitəsilə ərazi iddialarının reallaşdırılmasının qəbul edilməzliyi vurğulanıb, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi və sərhədlərinin toxunulmazlığı bir daha təsdiq edilib və işğalçı qüvvələrin Azərbaycanın işğal olunmuş bütün ərazilərindən dərhal, tam və qeyd-şərtsiz çıxarılması tələb olunub.

Azərbaycan ərazilərini işğal etmək məqsədilə həyata keçirilən hərbi əməliyyatlar hüquqi müstəvidə təcavüz kimi dəyərləndirilir. Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycan Ordusuna qarşı döyüşməsi, Azərbaycan ərazilərinin işğalında birbaşa iştirakı və həmin ərazilərdə yerləşdirilməsi, qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası"nın yaradılması və s. kimi faktlar Ermənistanın münaqişədə tərəf kimi çıxış etdiyini sübut edir. Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi 2015-ci il iyunun 16-da "Çıraqov və başqaları Ermənistanla qarşı" işi ilə bağlı qəbul etdiyi qərarında Ermənistanın işğal edilmiş Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonlarda "effektiv nəzarətə" malik olduğunu vurğulayıb. Bundan başqa, 1995-ci ildə MDB-nin üzvü olan dövlətlərin başçıları Müstəqil Dövlətlər Birliyində sülhün və sabitliyin qorunub saxlanması barədə Memorandum imzalayarkən Er-

mənistan həmin sənədin 7-ci və 8-ci bəndlərini qəbul etməkdən boyun qaçıdır. Həmin bəndlərdə deyilirdi ki, "Üzv dövlətlər... öz ərazilərində... separatizmin, millətçiliyin, şovinizmin və faşizmin hər hansı təzahürlərinin qarşısını almaq üçün tədbirlər görəcəklər", onlar, həmçinin "başqa üzv dövlətlərin ərazisində separatçı hərəkatları və separatçı rejimləri dəstəkləməməyi, ...onlara iqtisadi, maliyyə, hərbi və başqa kömək göstərməməyi öhdələrinə götürürlər". Bütün bu və digər çoxsaylı faktlar bir daha sübut edir ki, Azərbaycana qarşı hərbi təcavüz aktı törədilib və onun mövcudluğunu inkar etmək mümkün deyil. Təcavüz - beynəlxalq hüququn fundamental prinsiplərini kobud şəkildə pozan, gücdən qeyri-qanuni istifadənin ən ağır forması olan beynəlxalq cinayətdir. Buna qarşı ciddi reaksiya verilməli və müvafiq tədbirlər görülməlidir. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri mütləq şəkildə icra edilməli və Azərbaycan xalqına qarşı ədalətsizliyə son qoyulmalıdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bununla əlaqədar dəfələrlə bəyan edib ki, "Sərhədləri bütün dünya tərəfindən tanınmış suveren dövlətin ərazisinin işğal edilməsinə dünya ictimaiyyəti lazımcına diqqət yetirməmişdir... Bütün bunlar ən böyük ədalətsizlikdir və bu ədalətsizlik uzun illərdir davam edir".

BMT Baş Assambleyasının Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı 2006-cı il sentyabrın 7-də qəbul etdiyi "Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində vəziyyət" adlı qətnaməsində işğal edilmiş ərazilərdə ermənilər tərəfindən törədilən yanlışlar pislənilib. Baş Assambleyanın 2008-ci il martın 14-də qəbul etdiyi eyniadlı növbəti qətnamə münaqişənin hüquqi, siyasi və humanitar aspektlərini əhatə edir və həlli prinsiplərini yenidən təsdiqləyir. Bu prinsiplər Azərbaycanın suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə hörməti, erməni qoşunlarının Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərindən dərhal, tam və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını, işğal edilmiş ərazilərdən məcburi köçkün düşmüş insanların öz doğma yurdlarına qayıtmaq hüququnu, hər iki icmanın Azərbaycanın tərkibində muxtar idarəetmə formasına malik ərazidə birgəyaşayış şərtlərinin təmin edilməsini və ərazilərin işğalı nəticəsində yaradılmış vəziyyətin qeyri-qanuniliyini vurğulayır.

Münaqişə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı (İT) çərçivəsində dəfələrlə müzakirə edilib. Təşkilat beynəlxalq hüququn prinsip və normalarını rəhbər tutaraq, Azərbaycanın hərbi təcavüzə məruz qaldığını elan edib. Hələ 1993-cü

ildə təşkilatın xarici işlər nazirlərinin Pakistanın Karaçi şəhərində keçirilən 21-ci iclasında qəbul edilən qətnamə Azərbaycana qarşı erməni təcavüzünü qınayır, erməni qoşunlarının işğal edilmiş bütün ərazilərdən dərhal çıxarılmasını tələb edir, Ermənistanı Azərbaycanın suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə hörmət etməyə və münaqişənin dövlətlərin ərazi bütövlüyünə, sərhədləri toxunulmazlığına əsaslanan sülh yolu ilə, ədalətli həllinə çağırır. Növbəti qətnamələrdə təşkilat BMT Təhlükəsizlik Şurasını münaqişənin siyasi həlli prosesində fəal iştirak etməyə, qəbul olunmuş dörd qətnamənin icrasını tam təmin etməyə və Azərbaycan Respublikasına qarşı təcavüz aktının mövcudluğunu tanımağa çağırır.

2016-cı ildə İT-in İstanbulda keçirilən sammitində İT çərçivəsində "Ermənistan Respublikasının Azərbaycana təcavüzünə dair Təmas Qrupu" yaradılıb. Təmas Qrupunun tərkibinə 7 ölkə daxildir: Türkiyə, Səudiyyə Ərəbistanı, Pakistan, Malayziya, Mərakeş, Cəbuti, Qambiya.

Avropa İttifaqı 1993-cü ildən BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin yerinə yetirilməsinə, Ermənistan qoşunlarının işğal edilmiş ərazilərdən çıxarılmasına, tərəflərin ərazi bütövlüyünə, beynəlxalq sərhədlərinə hörmət göstərilməsinə və heç bir beynəlxalq legitimliyi olmayan, güc yolu ilə yaradılmış vəziyyətdən imtina edilməsinə çağırır. Təşkilatın öz tərəfdaşları ilə münasibətləri qeyd edilən prinsiplər üzərində qurması bir daha onu göstərir ki, fundamental hüquqi prinsiplərə riayət edilmədən beynəlxalq münasibətlərin tənzimlənməsi mümkün deyil. Şərq Tərəfdaşlığı çərçivəsində qəbul edilən sənədlər və bəyanatlar bunun bariz nümunəsidir. 2017-ci il noyabrın 24-də Brüssel-də keçirilən Şərq Tərəfdaşlığı sammitində qəbul edilən birgə bəyannamədə Avropa İttifaqı bütün tərəfdaşların ərazi bütövlüyünü, suverenliyini və müstəqilliyini dəstəkləməklə bu məsələdə qərarlı olduğunu nümayiş etdirib.

Avropa Şurasının fəaliyyətinin əsasən siyasi və hüquqi islahatlar sahəsinə əhatə etməsinə baxmayaraq, vaxtaşırı Avropada, o cümlədən Cənubi Qafqazda cərəyan edən münaqişələrlə bağlı mövqeyini ifadə edib. İlk olaraq, qaçqın və məcburi köçkünlərin yaşayış şəraitinin ağırlığını nəzərə alaraq, Avropa Şurasının Parlament Assambleyası (AŞPA) müxtəlif hesablar hazırlayıb, onların heç bir şərt olmadan qayıdışının təmin olunmasına çağırır və üzv dövlətlərin bu humanitar faciəyə həssas yanaşmalarına çalışıb. AŞPA münaqişənin AT?T-in vasitəçiliyi ilə Helsinki Yekun Aktı və Paris Xartiyasının prinsipləri əsasında siyasi həllinin tərəfdarı olub. Qurumun 1997-ci il aprelin 22-də qəbul etdiyi "Cənubi Qafqazda münaqişələr haqqında" 1119 nömrəli qətnaməsi münaqişənin həllinin aşağıdakı əsaslarını təyin edir: sərhədlərin toxunulmazlığı, tərəflər arasında danışıqlar yolu ilə razılaşdırılan Dağlıq Qarabağ üçün geniş muxtariyyət statusunun verilməsi, qaçqın və məcburi köçkünlərin qayıtmaq hüququ, bütün xalqların təhlükəsizlik təminatı, o cümlədən sülhün qorunmasını təmin edən

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

çoxmilli qüvvələrin yerləşdirilməsi. AŞPA münaqişələrin həllini etnik qruplara öz xüsusiyyətlərini ifadə etməyə şərait yaradan muxtariyyət statusunun verilməsində görür. Etnik qruplar öz hüquqlarından tam bəhrələnməli və dövlətin ərazi bütövlüyünə xələl gətirməməlidirlər. AŞPA 2005-ci il yanvarın 25-də qəbul etdiyi 1416 nömrəli "AT?T-in Minsk qrupu tərəfindən tənzimlənən Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında" qətnamədə Azərbaycan ərazilərinin işğal faktını təsdiqləyib, bu ərazilərdəki etnik təmizləmələrdən narahatlığını ifadə edib, BMT Təhlükəsizlik Şurasının 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələrinə riayət edilməsinə və qoşunların işğal edilmiş ərazilərdən geri çəkilməsinə çağırış edib. Təşkilat, həmçinin məcburi köçkünlərin öz torpaqlarına qayıtmaq hüququnu təsdiqləyib, üzv dövlətin ərazisinin digər üzv dövlət tərəfindən işğal edilməsinin yolverilməzliyini vurğulayıb. Bundan başqa, Azərbaycanın 6 rayonunun 100 min hektara yaxın torpaq sahəsinə suvarma suyu ilə təmin etmək üçün 1976-cı ildə Tərtər çayı üzərində inşa edilmiş Sərsəng su anbarının işğal nəticəsində qəzalı vəziyyətə düşməsi, sakinlərin suvarma suyundan məhrum olması barədə AŞPA-nın Sosial Məsələlər, Səhiyyə və Davamlı İnkişaf Komitəsi məruzə hazırlayıb. Məruzə əsasında 2016-cı il yanvar ayının 26-da qəbul edilən "Azərbaycanın sərhədyanı bölgələrinin sakinləri qəsdən sudan məhrum edilib" adlı qətnamə erməni qoşunlarının sözügedən bölgədən geri çəkilməsini tələb edir, qəsdən süni ekoloji böhranın yaradılmasını "ekoloji təcavüz" kimi qiymətləndirir və eyni zamanda Azərbaycan ərazilərinin bir hissəsinin Ermənistan tərəfindən

işğal edilməsini bir daha təsdiqləyir.

Təşkilatın 1994-cü ildə Budapeştdə keçirilmiş zirvə toplantısında münaqişənin həlli prosesinə təkan vermək üçün əlaqələndirilmiş fəaliyyət çərçivəsində söylərin gücləndirilməsi və sülhün qorunması üçün çoxmillətli qüvvələrin münaqişə bölgəsinə göndərilməsi haqqında razılığa gəlinib, həmçinin AT?M-in fəaliyyət-də olan sədrinə Minsk konfransının həmsədrlərini təyin etmək tapşırılıb.

1996-cı il dekabrın 2-3-də ATÖT-in Lissabon sammitində Ermənistanın mane olmaq cəhdlərinə baxmayaraq, münaqişənin həlli prinsipləri müzakirəyə çıxarılıb və bu prinsiplər ATÖT-in fəaliyyətdə olan sədrinin yekun sənədə əlavə edilən bəyanatında öz əksini tapıb. ATÖT-in bütün iştirakçı dövlətlərinin qoşulduğu həmin prinsiplər aşağıdakılardır:

- Azərbaycan Respublikası və Ermənistan Respublikasının ərazi bütövlüyü;

- Dağlıq Qarabağın öz müqəddəratını təyinetmə sazişi ilə müəyyən olunmuş Azərbaycan daxilində ən yüksək özünüidarəetməni ehtiva edən hüquqi statusu;

- Dağlıq Qarabağ və onun bütün əhalisinin təhlükəsizliyinə, o cümlədən nizamlaşmanın müdaxiləsinin bütün tərəflərin yerinə yetirəcəyi ilə bağlı qarşılıqlı öhdəliklərə dair zəmanət.

Lissabon sammitində sözügedən prinsiplərin təsbit edilməsi, 1997-ci ilin əvvəllərində Minsk qrupunda yeni həmsədrlik institutunun yaradılması və Rusiya, ABŞ və Fransanın həmsədrlər təyin edilməsi danışıqlar prosesinə impuls verib.

Vahid Ömərov, f.ü.f.d.os

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

8 avqust

“Yuventus” Jorjinyo üçün hərəkətə keçdi

“Yuventus” “Çelsi”nin satışa çıxartdığı Jorjinyonu almaq üçün hərəkətə keçib. London təmsilçisi Braziliya əsilli İtaliyalı futbolçunun keçidi üçün 50 milyon avro təminat tələb edir. Turin klubu bu məbləği aşağı endirib, 28 yaşlı yarımmüdafiəçini rənglərinə bağlamaq istəyir. “Çelsi” Jorjinyonu 2018-ci ildə 57 milyon avroya “Napoli”dən transfer edib. O, ötən mövsüm Premyer Liqada keçirdiyi 31 oyunda 4 qol vurub, 2 məhsuldar ötürmə edib.

Son səhifə

**Mark Sukerberqin sərvəti
100 milyard dolları ötüb!**

ABŞ-ın “Facebook” kompaniyasının rəhbəri Mark Sukerberqin varidatı 100 milyard dolları ötüb. Bu barədə məlumat Bloomberg agentliyinin tərtib etdiyi milyarderlər reytingində (Billionaires Index) yer alıb.

Mark Sukerberq reytingdə sərvətə 100 milyard dolları ötən üçüncü şəxs olub. Ondan əvvəl bu həddi ABŞ-ın “Amazon” korporasiyasının rəhbəri Ceff Bezos (190 milyard dollar) və “Microsoft” kompaniyasının banisi Bill Qeyts (120 milyard dollar) keçmişdi. Agentliyin məlumatına görə, Mark Sukerberq 2020-ci ildə 22 milyard dollardan çox kapital toplayıb.

Qeyd edək ki, “Facebook” kompaniyasının əsası 2004-cü il fevralın 4-də Harvard Universitetində təhsil alan Mark Sukerberq və onun üç tələbə yoldaşı tərəfindən qoyulub. Kompaniya mütəxəssislərinin məlumatına görə, bütün dünyada 2,7 milyard insan ən azı ayda bir dəfə kompaniyaya məxsus xidmətlərdən birindən istifadə edir. Bu siyahıya “Facebook” və “Instagram” sosial şəbəkələri, həmçinin “WhatsApp” və “Messenger” əlavələri daxildir.

Vaxtı keçmiş çay niyə təhlükəlidir?

Çay uzun müddət saxlanıldıqda bunun bir sıra fəsadları üzə çıxır. Bu barədə rusiyalı aqronom və kənd təsərrüfatı mütəxəssisi Vladimir Vikulov “Sputnik” radiosuna bildirib.

O, ilk öncə qeyd edib ki, hər bir məhsulun istifadə müddəti var: “Bəzi qidalar illərlə qalır, digərləri bir neçə gün sonra xarab ola bilər. Çayda isə hər şey onun növündən asılıdır.

Puer çay (sarımtıl, yaşıl rəngdə olan növ) zamanla özünün dadını artırır, adı boş yarpaqlı çay isə əksinə, faydalı xüsusiyyətlərini itirir.

Puer çayı müəyyən dözümlə malikdir, bu dözümdən asılı olaraq onun xüsusiyyətləri, keyfiyyəti, dadı və əlbəttə ki, qiyməti dəyişir”. O, qeyd edib ki, açıq qabda saxlanılan çayın istifadə müddəti daha azdır: “Amma biz çayı naməlum satıcıdan alırıqsa, onun keyfiyyəti haqqında erkən danışmaq çətindir. Çay özü olduqca həssas bir məhsuldur. Qoxulara, rütubətə və ətrafdakı müxtəlif maddələrin varlığına çox həssasdır. Evdə çay saxlayarkən qabın qapağının sıxlığını təmin etmək məsləhətdir. Qab ən pis halda keramika, şüşə olmalıdır. Çay qısa müddətdə, bir neçə həftə ərzində karton qabda saxlanıla bilər. Əgər mümkünse çayı havasız qabda lazımdır, bu onun ömrünü artıracaq”.

Mütəxəssis çayın yararlıq müddətinin bitməsindən sonra onun tərkibində baş verən dəyişiklikləri də izah edib. “Oksidləşdirmə prosesi gedir, vitaminlər parçalanır, efir yağları, ətir buxarlanır. Çayın keyfiyyətli aşağı düşür. Saxlama müddətindən sonra hansısa çay içkisi qalır, amma onun faydası çox az olur”, - Vladimir Vikulov qeyd edib./Report

Çimərliklər həftəsonu fəaliyyət göstərəcək?

Sosial şəbəkələrdə həftənin şənbə və bazar günləri ictimai nəqliyyatın fəaliyyət göstərmədiyi səbəb gətirilərək çimərliklərə girişin qadağan olunduğu ilə bağlı məlumat yayılıb. XəzərXəbər xəbər verir ki, məsələ ilə bağlı Unikal.org-a açıqlama verən Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətinin rəhbəri İbrahim Məmmədov bildirib ki, həftəsonu çimərliklərdən istifadəyə heç bir məhdudiyyət qoyulmayıb. Vətəndaşlar əvvəlki günlərdə olduğu kimi qaydalara əməl edərək çimərliklərdən istifadə edə bilərlər. Qeyd edək ki, çimərlik.az saytında 100-dən çox çimərlik barədə məlumat yerləşdirilib. Çimərliyin doluluq səviyyəsi tam dolubsa, əlavə şəxs ora buraxılmayacaq. Çimərliklər şəhər 8-dən axşam saat 21-dək fəaliyyət göstərəcək. Əgər çimərlik 500 nəfərlikdirsə, artıq 501-ci şəxs ora buraxılmayacaq.

BAŞSAĞLIĞI

“Səs” Medi Qurupunun rəhbəri Bəhruz Quliyev və kollektivi YAP Qaradağ rayon təşkilatının sədri, millət vəkili Aydın Hüseynova anası Qiyət xanımın vəfatından kədərli olduğunu bildirir, dərin hüznə başsağlığı verir.

Allah rəhmət etsin!
* * *

Yeni Azərbaycan Partiyası Binəqədi rayon təşkilatının sədri Ramiz Göyüşov və aparatın kollektivi YAP Qaradağ rayon təşkilatının sədri, millət vəkili Aydın Hüseynova anası Qiyət xanımın vəfatından kədərli olduğunu bildirir, dərin hüznə başsağlığı verir.

Allah rəhmət etsin!

Azərbaycanda qızıl rekord həddə bahalaşib

Azərbaycanda qızıl və gümüş bahalaşib. SİA-nın məlumatına görə, avqustun 7-də qızılın qiyməti avqustun 6-ı ilə müqayisədə 26,6645 manat (0,77 faiz) artaraq 1 unsiya üçün 3 502,867 manat təşkil edib. Gümüş 2,3647 manat (5,1 faiz) bahalaşaraq 1 unsiya üçün 48,3613 manata bərabər olub.

Platinin qiyməti 1,7085 manat (0,1 faiz) azalaraq 1 649,969 manat, palladiumun qiyməti 42,1855 manat (1,1 faiz) artaraq 3 751,7385 manat təşkil edib. Bir ay ərzində bir unsiya qızıl 469,999 manat (15,5 faiz) bahalaşib, gümüş 17,3796 manat (56,1 faiz) bahalaşib, platin 247,8515 manat (17,7 faiz) bahalaşib, palladium 462,944 manat (14,1 faiz) bahalaşib.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**

Şəhadətnamə: № 022492

http://www.ses-news.az

http://www.sesqazeti.az

E-mail: ses@sia.az

Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

**Redaksiyanın
mövqeyi ilə müəllifin**

Qəzet “Səs”in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.

“Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc, SİA və AZADINFORM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600**